

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XIV. Скрантон, Па., Четвер, 18-го Жовтня, 1906. Число 42.

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, October 18, 1906. No. 42.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Септембер 1906.

За померших членів і за случай каліцтва:

Відділ 113, Теодор Добощ, помер 21-о Септембра, 1906	1000 дол.
Відділ 85, Гнат Осадець, помер 25 о Септембра, 1906	1000 „
Відділ 72, Василь Даньчак, за утрату лівої ноги	200 „
Відділ 72, Андрій Звіржинський, за утрату правої ноги	200 „
Відділ 14, Василь Болецак, на удержане родини	100 „
Відділ 119, Андрій Сивик, за нездібність до праці	100 „
Відділ 114, Іван Фецько, за утрату ока	100 „
Разом	2700.00
Платня головних урядників за Сеп.	155.00
Адміністрація „Союзу“ за Септембер	200.77
Весь розхід вносить	3055.77

Розмет платить 5.790 членів записаних на ціле посмертне і 504 членів записаних на пів посмертного.

Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Відних по 1 цент.

Разом платить: член на ціле посмертне 65 цент. а на половину посмертного 40 цент.

К. Курчів, председатель. С. Ядловский, секретар.
А. Шаршень, касир.

ОГОЛОШЕННЯ

ВАЖНЕ!

До Вп. місцевих Урядників Рус. Нар. Союзу і всіх членів взагалі!

На підставі ухвали ІХ. головної конвенції Руского Народного Союзу відбувшої ся в Scranton Pa. повідомляю сим вас, що з початком Новембра 6. р. буду становляти місцевих організаторів Р. Н. С. Хто з пп. урядників або членів скоче зайнятись організацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас зголосить ся до головного організатора. Пп. місцеві секретарі мають першешство. — Всі зголошення мусять бути прислані найдальше до 31. Octobra с. р.

С. Ядловский,
головний організатор,
Box 76, Jersey City, N. J.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас Пп. Секретарі, що приймаючи від 1. Августа 6. р. членів до Р. Н. С. маєте від кожного нововступаючого відбирати: 1) вступне після літ, так як було перше, 2) за грамоту 25 цент. 3) відзнака 75 цент., 4) книжочка 10 цент., 5) на фонд резервовий 2 цент., 6) фонд бідних 1 цент. 7) фонд народний 1 цент. При вступі нових членів маєте уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевиспали 40 літ життя. Ті, котрі мають висше 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику родження або який инший документ, котрий би посвідчив про їх вік.

С. Ядловский, голов. секретар.

Повідомлене

для всіх відділів Р. Н. Союзу.
Пп. Секретарі!

Отсим повідомляю вас, що кожного місяця належить ся повідомити мене: хто був прийнятий до братства, хто вимазаний; хто був прийнятий з переступним листом, а хто взяв переступний лист; хто змінив посмертне на скільки і кому записав; хто оженив ся; хто помер; скільки членів повістало в братстві на ціле а скільки на половину посмертного. — Всі такі зміни треба написати на Місячній Справі, т. е. на картці, котра прийде вам з кождим розметом і ту картку по кождім мітингу або найдальше до 29-го заслати (разом з декляраціями і переступними листами, если які будуть, на адресу:

Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.

Після тої місячної справи прийде вам слідуочий розмет, а котре братство не пришле такого повідомлення на час, то его розмет буде такий сам, який був попередний, а члени, котрих братство хотіло прийняти або вимазати, не будуть прийняті ані вимазані аж доперва на другий місяць, бо на 30-го замикає ся рахунок членів і розсилає ся розмет.

Теодовій Лабовский,
рекорд. секр. Союзу.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство принадлежне до „Союза“, по-

винно мати отсі книжки:

- 1) Книжку членів (іменослов).
- 2) Книжку місячних складок.
- 3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долларів до каси „Союза“.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Жовтень.

18	Ч.	Харитина
19	П.	+ Тома апостола
20	С.	Сергія і Вакха
21	Н.	20. Цесарі
22	П.	+ Якова апостола
23	В.	Евфимія
24	С.	Филипа

Отсим повідомляю усіх інтересованих, що не бувши дома майже 2 тижні не міг я на всі письма сейчас відписувати.

З поважанем І. Ардан.

Дорогі Брата Русина!

Хтоби з вас не мав роботи, то може приїхати до Canmore, а тут може дістати роботу яких 50 майнерів. Я на кожде листовне зголошене уділю радо безплатно кождому і то зараз навіть подрібно всяких поясень. Мій адрес: John Trofanenko, P. O. Canmore, Alta. Canada.

В ч. 199 „Діла“ е подана звітка, що аматори студенти відіграли штуку о. Н. Струтинського (американське видане) „Страйк“ в селі Кульчицях, самбірського повіту. Ся штука викликала величезне вражінє на усім здвизі народа, що з цілої околиці зійшов ся на представлене. Дуже се відрадно нам на чужині, що і наша робота отгуг не пропадає цілком, а що виходить у який-такий хосен вітчизні. Добре було би, колиби наші сьвідомі люде в Америці заняли ся виставою сеї штуки на кождім плейві, бо справді „Страйк“, виставлений на сцені може чимало причинити ся до осьвідомленя і розширення української ідеї поміж народом. — „Страйк“ можна дістати у „Свободі“ за 20 центів.

Передплатникам часописи „Громадська Думка“, котру заборонено печатати, буде висилати ся часопись „Рада“.

Від 15-го жовтня с. р. відкрила ся в Скрантон, Па. при 712 W. Lackawanna Ave. школа для науки англійської мови і англійского і руского письма. Вступ і наука безплатні для всіх: старших і молодших, мушчин і женщин. Школою управляють іспитовані учительки. Наука відбуває

ся все в поведілок і в п'ятницю від години 7½ вечером.

Страшенна катастрофа. В Blumfield W. Va., в шиббах West Fork копальні вугля Pocohontas Colliers Company експлодував дня 3. сего місяця по полудни газ. Наслідства того вибуху суть впрост відстрашаючі. 70 гірників, які були в хвили вибуху в тих шиббах заняті, стратило жите. Відділ ратунковий, котрий поспішив загребаним сейчас в помочию, дотер дня 5 с. м. вже до тих шиббів, в котрих працювали нещасливі гірники. Все е наоколо знищене, позападвані скеленія, порозвалювані підпори. З розвалин копальні видобуто до тепер 29 трупів, котрі представляють страшний вид. Над входом до шиббів зромадили ся зрозпачені родини, ляментують жінки і діти очкуючи з тревогою вісти о батьках, братах та мужах, котрих заиспала земля. В виду надзвичайної сили вибухової газів меж налевно твердити, що всі гірники, працюючі тоді в копальні, а було їх 70, згнули в катастрофі що до одного.

Дня 3. с. м. наїхав потяг Reading, ідучий з Нью Йорк до Філадельфії, коло Trenton Junction на віз фармера John Thackery, забив мурина, котрий поганяв, а віз і коні розтарав цілком на кавалки.

В Монсен, Па., гнало дня 5. жовтня с. р. 10 літне дівча коло 5 тої години пополудни корови з фарми домів і хтось его знасилював, а опісля перерізав карк, вихав до міха і пригрів сьмітем. Дперва на другий дець знайшов батько дівча при помочи пса.

Около 400 англійків зібрало ся на мітинг, урядили складку і ухвалили нагороду для того, хто відшукає злочинця. Крім того має бути еще 14. жовтня нарада словян в тій самій справі.

Яким Цимбала.

Rockville, Conn. Експресовий агент Довлінг сидів в своїм бюрі і займав ся рахунками. В тім нагло почув розпучливий крак одного зі своїх помічників, оглянув ся і зобачив цілий покій вузів. Перестрашені повискакували на бюрка і доперва по хвили полапали вузів і повсаджували їх до скривь. Вужі ті були повилізали зі скривь адресованої до властителя менеджери Нагдла, зробивши собі наперед отвір.

В Сан Франціско, Кал., напало дня 3. с. м. двох рабівників на японський банк Kismet Ginko і забрали \$5000 в золоті. Стало то ся в саме полудне, коли майже всі урядники вийшли на обід. Позісталих в забудованю двох урядників збили розбишаки так до непритомности, що оден з них назвиском, S. Uakota в кілька годин по тім зран навіть помер. Збуї були уружені в револьвери і в кавалки рури газовой.

Joliet Ill. Бувший президент банку в Chicago і дефрандент Павло Стенленд знаходить ся тепер в комнаті ч. 22 дому карного в Joliet, Ill. і е занятий при фабрикації мітел.

Місто Pensacola, Fla. навідала онюгди страшенна буря, якої до тепер нікто не пам'ятає, звана гураган, і майже цілковито спустошила цілу околицю. В дільниці гандлевій від улиці Palafox до двірця Union позривав вихір дахи зі всіх домів, повіривав вікна виставові і понищив дроти телеграфічні, телефонічні і осьвітлена електричного, а вода в затоці взнесла ся так високо, що заляла цілу ту дільницю. З 50 чи 60 великих кораблів стоячих в порті тільки 6 зістало, а решту викинуло на берег або затопило. Понад то за топило 30 лодок рибачких і знищило всі пристани і склади. Понищені суть також тери желізничі, вартати корабельні і мости желізничі. Всі доми вздовж побережа в віддаленю десятих миль суть збурені. Страта в житю людским має бути дуже велика меж муринами. Шкоди обчислюють на \$5,000,000.

В Hong Kong затопив ся корабель Charterhouse wraz з капітаном і пасажерами.

Цар продає дорогоцінності. До Berliner Tageblatt-у доносять з Петербурга, що цар в посліднім часі продав значну частину своїх дорогоцінностей. З якої причини, чи може з недостачі готівки, годі поки-що перевірити. Двірські круги старали ся ту справу держати в тайні, тимчасом вона вийшла на яву в той спосіб, що наванзані вже в петербургскими ювілерами переговори зірвало, а дорогоцінності жертвовано на проках ювілерам париским. Петербурскі ювілери давали за них мільон рублів, парискі набули їх за ціну о 100.000 рублів висчу.

Дуже фанастична сцена відіграла ся сими днями в Римі. Переходив похід весільний вздовж улиці, молода з молодим попід руки, за ними величезне число приятелів — мушчини в хорошій сьвятничій одежі, женщины в білих весільних сукнях, украшених прегарними дорогоцінностями. Нараз надїхав якийсь мушчина ровером, зіскочив, вхопив молоду і посадивши его коло себе на ровер поїхав знею.

Молодий і всі наочні сьвідки кричали о поміч, і дійсно сторожі безпеченства, котрі знаходили ся як раз в близькості, пустили ся в погін за рабівником.

Коло іспанського посольства удало ся одному в поліцаїв придержати рверриста і відобрати ему его жар. Тепер доперва наступила сензаційна сцена: Отто наречена, наречений і всі гості весільні заявили поліціантові, що непотрібно мішав ся до не его справи і зажадала увільнення в'язня. Поліціант однак не услухав і запровадив приарештованого на інспекцію поліційну. Тут доперва показало ся, що ціла та сцена відіграла ся лише в цілі знять кінематографічних, котрі суть в Італії дуже розповсюджені, і що тільки поліціант не знав нічо о тім.

Важне відкритте. Лікарям доси не удало ся викрити правдивої причини хороби рака. Не було певности, чи її викликає заразок чи який галапаєнник. Всякі средства показали ся безуспішними і доси одиноким средством на рака е операція, хоч завжди по якимсь часі хороба і по операції вертала. Недавно тому лікар в Колонії д-р Оттон Шмідт вигодував розсадника рака, котрий перенесений на зьвірята викликає его хоробу. Д-р Шмідт е гадки, що на сій дорозі здобуде лічниче средство проти рака. Средство се само не видічило би пацієнта з хороби, але могло би по операції знищити остали рештки зародків і запобігти рецедиві. Д-р Шмідт має в своїй практиці кілька таких випадків, в котрих вилічив хоробу. Минуло вже кілька роки, а прояви хороби не повторили ся.

Пошукую брата Джана і сестри Теклі Мацко і прошу їх, щоб обоє сейчас привіджали до мене, бо єсть дуже покуча оштіля справа. Хтоби знав, де вони пробувають, звольте ласкаво їх о тім повідомити. Льюк Мацко, United, Pa.

1168

Звєволод Гаршнн.

Те, чого не було.

Одного прегарного червненого дня — а прегарний був він тому, що було двадцять вісім степенів Рєвміра — отже одного гарного червненого дня було всюди горячо; а на полянці в саді, де стояла копиця скошеного сіна, було ще горячіше, бо місце було заслоне від вітру густим, прегустим вишневим садом. Все майже відпочивало: люди наїлись і полагали спати, птахи замовкли, а навіть деякі комахи поховалися перед спекою. О домашній живині нема що й говорити: скот великий і малий ховався в тінь, собака виривши собі під коморою яму, поклялася там і, на пів прижмуривши очи, дихала уривчасто, висунувши червоний язик чи не на пів аршина; іноді, очевидно від тоски зі смертельної спеки, так позіхала, що при тім давав ся чути тоненький свист; свині, мамуня з 13 дітоньками, пішли на беріг і полагали в чорне товсте болото, причім в болота видко було лиш свинські рила з двома дїрками, що соніли і храпидовжєвні, обвалєні болотом спини і величєвні, повислі вуха. Кури лише не бояли ся спеки і, як могли, забивали час, гребаючи лабами напроти кухонного рундука суху землю, в котрій, як вона дуже добре знала, не було вже ні одного зернятка; але і то мабуть не подобало ся когутю, бо він іноді прибирив глухий вигляд і на ціле горло кричав: „який скандал!“

Але ми відійшли з поляни, на котрій було найгорячіше, а на тій полянці сиділо ціле товариство несонних добродїв. Властиво не всі вони сиділи; пр. старий гнідий, котрий з небезпекою для своїх боків перед багатом фірмана Антона розгребав китицю сіна, будучи конем, таки зовсім не умів сидіти; гусениця якогось мотила також не сиділа, а ліпше казати, лежала на животі; але не в слові діло. Під вишнею зібрала ся мала але доволі серйозна компанія: слямак, гнойовий жук, ящїрка, згадала висше гусениця; прискакав травяний коник. Обіч стояв старий гнідий, що прислухував ся їх речі одним зверненням до них гнідийм зухом, в котрого виставало темносїре волосє; а на гнідїм бїдїли дві мухи.

Компанія вєла вїчлєву але доволї одупєвлєну суперечку, причім, як слїдно бути, ніхто не годив ся з другим, бож кождий дорожив независимостїю свого погляду і характеру.

— Після мене — говорив муж — порядна живина перед усім повинна дбати о своє потомство. Жїте, се труд для будучого поколїня. Той, хто свїдомо сповняє обовязки, налєжені на него природою, той стоїть на твердїй почві: він знає своє діло і, що би не приключило ся, він буде спокійний. Гляньте на мене: хто трудить ся бїльше від мене? Хто цілі дні без випочину старає ся о поживу, так штучно сотворєну мною з гною з великою цїлю дати можність вирости новим подібним менї гнойовикам? Але тому не знаю, чи хтонебудь мав так спокійну совість і з чистим серцем міг сказати: „так, я зробив усе, що міг і повинен був зробити“, як скажу я, коли на свїт покажуть ся нові гнойовики. Ось, що значить труд!

— Іди ти, братчику, зі своїм трудом! — сказав муравель, що притаскав в часї бесїди гнойовика, не уважаючи на спеку, дивоглядний кусок сухої стебелїни. Він на мїнуту опинив ся, присїв на чотири задні ніжки, а двома передними отер пїт зі свого змученого лапа. — Чей і я труджу ся, та й бїльше від тебе! Але ти працюєш для себе або, все одно, для своїх мучєнат. Та не всі такі щєсливі!.. Ти би стрїбував потаскати колоду до хазайства так, як я. Я сам не знаю, що заставляє мене працювати, видавати ся в сил навіть в таку спеку. Ніхто за те і спасибї не скаже. Ми, нещасні робочі муравлї, всі трудимо ся; а що гарного в нашїм житю? Судьба!..

— Ви, гнойовїк, дуже сухо, а ви, муравель, дуже мрачно дивите ся на жїте — відповїв їм травяний коник: — Ні, жук, я люблю таки потрїщати і поскакати, і нічого! Совість не мучить. А при тім, ви цілком не доторкнули ся питання, порушеного добродїєю ащїркою: вона питала: „що є свїт?“ а ви говорите о своїй гнойовій поживї; се навіть нечємно. Свїт... свїт по мойому дуже гарна річ вже тому, що в нїм є для нас молода травиця, сонце і вітрець. А великий же він! Вп тут між сими деревами не можете мати ніякого понятя о тім, який він великий. Коли я буваю в полі, іноді вискакую, як лише можу, в гору, а запєвняю вас, досягаю страшної висоти. І відтам бачу, що свїтови нема кінця.

— Справдї так! — глибокоумно потвердив гнідий: — Але всім вам все таки не бачити і сотої части того, що бачив я на своїм віці. Шкода, що ви не можете зрозумїти, що таке верста!.. На одну версту відси є село Лупарівка: туди я кожного дня їду з бочкою за водою. Але там мене ніколи не кормлять. А з другої сторони Ефїмївка, Кисляківка і в нїй церков з звонами. Опїсля Свєято-Троїцьке, опїсля Богоявленськ. В Богоявленську дають менї завсїгда сіна, але сіно там поганє. А ось в Николаєві — се таке

місто, відси двадцять вісім верст — там і сіно красне і вївса дають; лише я не люблю туди їздити. Туди їздить нами пан і велить фірманови поганяти, а фірман дуже бе нас багатом... Є ще Александрівка, Білозерка, Херсон — також місто... Лиш куди вам все те зрозумїти! Ось вам свїт; нехай і не цїлий, ну, а все таки значєна частина.

І гнідий замовк, але нижна губа все ще в него рухала ся, начєб він ще щось шєптав. Се було зі старости: йому йшло вже на 17-ий рік, а для коня то все одно, що для чоловіка сїмдесять семий.

— Я не розумію ваших мудрих конячих слів, але, признаюсь, я й не гоню за ними, — сказав слямак: — Для мене щоби був лишє лопух, а його доволї: ось я повзу вже чотири дні, а він все ще не кінчить ся. А за тим лопухом є ще лопух, а в тім лопусї сидить певно ще слямак. Ось вам і всьо. І скакати нікуди не треба, — все те видумки і пустоці. Сиди собі та їдж лист, на котрїм сидиш. Колиб не лїнь повзти, давно би вже пішов від вас з вашими балачками: від них голова болить і бїльш нічого.

— Ні, позвольте, чомуж? — перебив травяний коник: — потрїщати дуже приємно, особливо о таких гарних річах, як безконєчність і т. п. Певно, є практичні натурп, що клопочуть ся лишє тим, як би напакувати собі живїт, як ви або отєя гарна гусениця.

— Ах ні! Лишїть мене, прошу вас, лишїть, не тикайте мене! — жалїбно кликнула гусениця; — Я роблю те для будучого жїтя, лишє для будучого жїтя.

— Для якого там ще будучого жїтя? — запитав гнідий.

— Чи ви не знаєте, що я по смертї роблю ся метеликом з рїзнобарвними крилами?

Гнідий, ящїрка і слямак не знали того, лишє комахи мали об сїм якєсь понятє. І всі на якийсь час замовкли, бо ніхто не вмїв нічого путнього сказати про будучє жїте.

— До твердих переконань треба відносити ся з пошаною! — затрїщав вкінци травяний коник: — Чи бажає хто сказати ще щонебудь? Може ви? — звернув ся він до муж, А старша з них відповїла:

— Ми не можемо сказати, щоби нам було поганю. Ми що йно з кїмнат. Панї рєзставила в мисках варєня, а ми дїбрались під кришку і наїли ся. Ми вдоволенї. Наша мамуня увязла у варєню; але що робити? Вона вже досить пожила на свїті. А ми рдоволенї.

— Панове! — сказала ящїрка: — Я думаю, що всі ми маємо повну слухність. Тілько з другого боку...

Однак ящїрка не сказала, що було з другого боку, бо почувла, як щось крїпко притиснуло їй хвіст до землі. То пробудив ся фірман Антїн, що прийшов був за гнідим, і нечаяно наступив своїм чоботїщем на компанїю та роздавив її. Одні мухи відлетїли обсмоктувати свою мертву, обмазану варєнем мамуню, а ящїрка втїкла з відірваним хвостом. Антїн взяв гнідого за гриву і повїв з саду, щоби запрягти до бочки і поїхати за водою, при чїм приговорював: „Ну, їди, ти, хвостяка!“ на що гнідий відповїдав лишє шєптанєм.

А ящїрка остала без хвоста. Правда, за якийсь час він вирїс, але на завсїгда остав ся якимось хирним і чорнєньким. А коли ящїрку питали, як вона втратила хвіст, вона скромно відповїдала:

— Менї відірвали його за те, що я поважилась висказати свої переконаня.

І вона мала повну слухність.

З російського переклад Б.

й. м.

На роєйєку вїйну.

З „листів рекрута“.

О мати рїдна!
Благослови боже батьків, рїдну хату!
до вас я пишу лист отсей кровю — сльовами!
Такі простори свїта межї нами,
а мое серце все при вас,
аж дивно!
Мїст межї нами є безлїч така
і тїлько сїл,
морєкі простори без кінця, далекі
і чужих душ так много, много —
лишє нас лучить небо собою
і воздух душний,
який в грудь беру! —
А прєдїнь мамо, рїдна моя!
я тебе бачу, немовби очима:
сю сиву голову твою
і твої добрі очи
і сльови жалю,
що ти за мною пролила:
і кождий волос почисляти
і кожду зморщку на челї,
і личко,
яке обмала ті гїркі сльови,
красше чам мило яке найдорозше:

я тебе тутка так виразно бачу,
о рїдна мамо!
В день, коли в полі мучу ся при шанцях,
або в радї стою,
або на сонця спеці, на дощи
їду в далекий та ворожий край!..
І не лишє вас,
сестру Тєтяну, Іваська і Максима малого
і стрийків наших і дїдів
і нашу хату і поля,
які зросились нашими сльовами
і Цигана, пєа
і...
— — — — —
таке те все далеке, а близьке!..
— — — — —
В ночи се пишу,
щоб капраль не бачив — — —
писати не можна —
думати не можна
не вїльню плакати
молятись не вїльню —
лишє копати треба їти,
а як писати — то завїщанє лиш,
а як думати — то про смерть свою,
а як радити — то кровю ран своїх,
а як молятись — то за царя тїлько
і на погїбель ворогам!
— — — — —

Пишу
і слухаю всею душею
й дрїжу,
коли пожевклиий листок з гїль опадає
коли остання дощєва краплина
падає з лоскотом у жїтї на землю
коли завїє вихор — — —
і боєсь...
о мамо рїдна!
я, що сонцем ясним,
що вашїй груди віддихом бував,
я, та потїха для душї твоєї
і бите серця в твоїй бїдній груди,
я, весни тепло в твоїй чорній кровї
твоя радїсть і бїль,
твій труд і трудів тихий відпочинок
і вїчна молодїсть і рай
на чорній, сльовами политий землї
і споконвїчна Недїля.
Посеред днів гїрких від труду:
я тепєр мамо єдина моя!
бють і катують — без вини:
раз я у лїсі рубав сухє гїлле
і — що то душї є вїльнї,
мов птиці небєснї,
в думцї я лїнув до вас —
і спочав хвилю в глибокій задумї
спєршиєсь на пєнь —
без вини, думки — от так —
нараз почув я мовби грїм у плєчах
і впав на землєю:
кольбою капраль мене вдарив в задю...
— — — — —

Два тижнї лежав я в шпиталї...
пустили нїби здорового —
сказали, що здоров —
на службу може їти —
хоч все мене щось ще у плєчах коле
мовби шпильки хто у плєчє вбивав,
а нераз з груди віддиху немає
І млїю. — — — — —

Вчера в недїлю
пїп що з нами їде на вїйну
балакав в полі
проповїдь давную!
нї слова про бога, доброту його
і його сили і любов — — —
а лиш казав:
що ми сини царя
і що ми слуги божїї та царскї
і що проти царя-батька і нашого бога
повстав зухвалий ворог,
що хоче Росїю побити
і православнї душї поганьбити
і царя вбити і прогнати Бога,
що ми повиннї царя боронити
і вїтчєну...
І дальше так балакав
але ми знаєм, що се все брєхня,
анї нам цар — не батько —
анї нам верог — не ворожий, — — —
ми справєдливї газети ту маєм,
що кажут правду
так, як потреба;
але читати їх годї,
бо ту за злочин такий
куля у лоб!
— — — — —

Кінчить вже мушу:

війни щем не бачив;
ті, що вже бачили, кажуть,
що страшна —
кривава, кровю облита, слъзами!
Молись за мною! —
Може се останне вже мое прашане,
тож до ніг ваших я паду
стискаю ваші старечі коліна
цілую ноги
і чоло і вічи
і тую сиву вашу головоньку,
яку що вечер у лучі вбирає
сонце, як съвятих на образі. —
Бог з вами!
Василь.

переклав Франц Кокоский

Лист із Старого краю.

Парламентарна комісія для виборчої реформи

радять далі над поодинокими параграфами виборчого закону. В тих нарадах польські послі заховають ся так, аби з одного боку як найдовше протягнути наради комісії й тим самим опізнити виборчу реформу, а з другого боку виторгувати як найбільше користий для себе і тих, кого вони заступають, т. е. для польської шляхти в Галичині. Я вже в попереднім листі згадував про їх внесене, аби комісія з нагоди виборчої реформи розграничила компетенцію парламентарну і краєвих соймів. Через таке внесене наради комісії мусять, очевидно, спізнити ся, бо аби розглянути сю справу, на се треба часу; а по друге Поляки мають надію, що при тій нагоді удасть ся їм добити ся розширення автономії Галичини, значить, скріпити пановане польської шляхти в Галичині.

Дальше виступили польські послі з внесеном, аби голосоване на посла відбувало ся в тих громадах, що мають над 1500 мешканців, а котрі громади мають менше мешканців, ті мають голосувати разом у тій громаді, яку назначить політична власть. Бачите, правительственный проект виборчого закону пропонував, аби голосоване відбувало ся в кожній громаді, котра має над 500 мешканців. Але се польським послам не сподобало ся, бо тоді майже кожда громада голосувала би в себе, виборчі знали би один одного, виборець не потребував би тратити багато часу на голосоване, — значить, виборчі шахрайства були би трудніші. І от польські послі кладуть внесене, аби в Галичині лише в тих громадах відбувало ся голосоване, котрі мають над 1500 мешканців, а менші громади аби лучити для голосованя разом. Що-ж се значить? Аби віддати голос, мусить виборець стратити багато часу, а нераз, приміром у гірських селах, через похвону, брак добрих доріг і т. д. і не зможе зовсім дістати ся до тої громади, в якій має віддати голос; прийшовши до чужого села голосувати, не буде знати добре, де виборчий льокаль, а нім за ним допитають ся, виборча комісія готова сказати, що голосова-

не вже скінчило ся, — одним словом, певна річ, що не всі виборці зможуть або й схочуть віддати голос, бо тоді знов сподівати ся, аби звичайний чоловік тратив кілька днів, гнав через доріжки й ріки тільки на те, аби віддати голос. В додатку політична власть, яка в Галичині чей-же ні трохи не сприяє народowi, навмисне получити із собою громади, як найдалше від себе віддалені, а до того розпише вибори або в горячий робучий час, коли часть виборців буде на зарібковій еміграції, а часть не зможе покидати місцевих зарібків або своєї роботи, — або знов вибори будуть розписані в такий час, коли через дощі чи сніги нема доріжки. Таким чином — рахують польські послі — багато виборців не піде до голосованя. Але тих виборців, що дадуть голос на польсько-шляхотського кандидата при голосованю не забракне, бо пани мають досить грошей, аби їх привезти на місце голосованя своїм коштом, заплатити їм за страчений час і в додатку ще за голос. Коли-ж із виборців, що в звичайних обставинах віддали би голос на хлопського чи робітницького кандидата, не зможе часть стати до голосованя, а пани зжонуть до голосованя всіх тих, що дадуть голос на їх кандидата, то вийде так, що в дожді сільським виборчим округі пани зможуть зібрати на свого кандидата бодай одну четвертину голосів і забезпечити собі в кожнім сільським округі хоч один мандат. Наслідок із того буде такий, що в Східній Галичині вийде руських послів не 28, як се обіцяє виборчий закон, тільки найбільше 19, а в Західній Галичині пани відберуть в кожнім округі хоч один мандат польським демократичним партіям. Таке то внесене поставили в комісії польські послі і комісія його ухвалила. І як не вдасть ся на повнім засіданю парламенту того внесеня звалити, то виборчі порядки в Галичині і при новім виборчим законі не змінять ся.

Дальше поставлено таке внесене, аби завести голосоване п л ю р а л ь н е, т. е. аби всі мали по одному голосови, але хто має чи якісь законом значені школи чи маєток і т. д., той аби мав крім того одного голосу ще один або й більше голосів. Се внесене також підпирати-муть польські послі.

Одним словом, чим ближше до здійсненя виборчої реформа, тим більше тратить вона всяку вартість для робучого народу в загальні, а для руського народу особливо.

Замкнути школи перед руськими дітьми,

— се ціля, до якої Краєва Рада шкільна йде всіма можливими дорогами. От пр. сего року придумала на те новий спосіб, а саме: видала розпоряджене, аби до народних шкіл по містах приймати замісцевих дітей лиш в таких разі, коли для них лишить ся місце. Се розпоряджене мотувувала вона тим, що всі народні школи в Галичині є загально доступні, отже кожда дитина нехай ходить до школи в своїй місцевості. На око виглядає ніби все як слід, але коли придивимо ся ближше до сего розпорядженя, то побачимо ось що: Народні школи в Галичині двоякі: міські і сільські. До гімназії можна перейти тільки з міської школи, а хто ходив до сільської школи, той, коли хоче перейти до гімназії, мусить доповнити науку або в міській школі або приватно. Отже Краєва Рада шкільна, ограничуючи своїм розпорядженем прийняте сільських дітей до міської народної школи, тим самим замикає або бодай утрудняє їм вступ до гімназії, бо на приватну науку не кожного стати, а вже хлопську дитину певно ні.

Польсько-шляхотські послі в галицьким соймі кричать не від нині, що хлопські діти занадто пхають ся до шкіл. І от тепер Краєва Рада шкільна придумала спосіб, аби хлопських дітей до шкіл не допустити. При тім мала Краєва Рада шкільна також на оці не допустити до шкіл руські діти, бо хоч в Західній Галичині не допустити ся до шкіл дитини польського хлопа, то по містах живе досить Поляків, що будуть посилати діти до школи, — але як не допустити ся до шкіл у Східній Галичині дитину руського хлопа, то через те дуже зменшить ся число руських дітей по школах загально, бо по містах живе Русинів не багато.

Так то дбає Краєва Рада шкільна за просвіту руського народу.

Багато крику за ніщо.

В червні с. р. мав відбути ся в Сколю фестин польських „Соколів“. Отже вночі перед фестином хтось завалив трікуфальну браму, а також тої самої ночі втопив ся в криниці робітник Чайковський. Польська преса повязала зараз сі два факти разом і закричала з цілої сили, що се „Січовики“ завалили браму і вбили Чайковського, бо той видів, як вони браму валили, отже бояли ся, аби він їх не видав. Так кричала польська преса пару тижнів, накликуючи на Русинів жандармів та суд. В Сколю тимчасом почала ся судова тягани-

на, почали тягнути на слідство й арештувати людей. Потім справа якось притихла, аж сими днями знов прагадала ся суспільности завдяки судовій розправі в Стрию против робітника Федя Пельдера, якого обжалувано о завалене брами. Отже розправа показала його невинність і суд його увільнив. За вбійство Чайковського навіть нікого не обжалувано, бо показало ся, що він найшвидше сам утопив ся по пьяному. Бачите, як скінчила ся та справа, а тут польсько-шляхотські газети били в дзвони, що в Сколю великий гайдамацький бунт. Так то в нас фабрикують ся бунти, коли сего треба ворогам руського народу.

З гімназій.

Русини в Бержанщині вже від пару літ добирають ся, аби в Бережанах заложили руську гімназію. Краєва Рада шкільна довго не звертала на їх домагання уваги, а коли вже не могла довше удавати, що їх не чує, вдумала таку штуку, якої досі ще в Галичині не було: отворила в I. і II. класі Бережанської гімназії по відділові, де релігії, руської мови, географії, історії, математики і природних наук будуть учити по руські, а всіх інших предметів по польські. І так замість руської гімназії дала Краєва Рада шкільна утравквістичні, польсько руські відділи. Виглядає так, що вона сповнилася бажаня Русинів з Бережанщини, а тимчасом сповнила їх так, що Русинам се зовсім не вийде на здоровле, бо вони не хотіли польсько-руської гімназії, тільки руську.

В Сокалі отворили сего року першу класу гімназіяльну, до якої зараз зголосило ся 86 Русинів, 70 Поляків, 10 Жидів і 1 Німець. З того здали вступний іспит 73 Русинів, 57 Поляків, 7 Жидів і 1 Німець, разом 138 учеників. Русинів, як бачите, є більша половина, а що в додатку Сокаль лежить в чисто руській околиці, то гімназія повинна б бути руська. Але де там! В Галичині все і всюди Поляки мусять бути горою і тому не тільки гімназія польська, але навіть руської мови в ній не учать, бо кажуть, що нема професора...

В Тернополі сего року записало ся до руської гімназії менше учеників як торік. А знаєте чому? Торік панове учителі в 6-ій класі так добре „учили“, що багато учеників, які аж до 6-ої класи йшли добре, дістали при кінці року злу класу. Два з них, оба селянські сини, взяли собі се так до серця, що застрілили ся. Очевидно, що ніщо инше, тільки така смерть двох селянських хлопців відстрашила багато селян від посиланя своїх дітей до школи. „Має коліси на себе руку наложити, — подумав не один батько-селянин, — то ліпше нехай лишає ся при господарстві“. А польсько-

шляхотські власти в Галичині того тільки й хочуть, аби як найменше руських дітей, ще до того й хлопських ішло до шкіл. А ті, що острым поступованем і злыми клясами відстрашують селянських дітей від школи, се такі „наші“, люди, руські учителі, бо... пренумерують руську газету, говорять по руськи... Беруть незлі пенсії і за ті пенсії роблять те, що подобаєть ся їх властям, хоч своєю роботою роблять дуже злу прислугу руському народови.

26-го вересня 1906 р.

М. Л.

ДОПИСИ.

З Лемківщини.

У нас тепер часи настали слоти і зима. По двотижневій слоті падає сніг вже третій день. Зачав падати 24 Септембра в понеділок, второк і середа падає, аж всі карпатські і лемківські гори забілілись як коло Різдва. Люди ще мило що сіяли через непогоду, картоплі також не дає копати. Люди встраху, що не посяють і картоплі не викопують. Картоплі люде багато насадили, але того року о половину менше буде єї як минувшого. Збіжже на торзі: пшениця по 4. кор: 40 сот. жито 3 к. ячмінь 2 к. 80 сот. овес 2 к. 40 сот. картоплі по короні чверть, 15 яець 80 сот., масло кор: і 60 сот. кварта, гуска 4 к. молоді курки і качки по короні. Повени тут не було жадної. Люди здорові, коби лиш Бог дав погоди, щоби картоплі викопати та під зиму посіяти.

Одна дивна жінка повірила жидови, та за чверть жита дала десятку, а жид мав видати решту. Жінка без рахунку сховала за пазуку гроці і несе додому. В дома рахує і сама і діти, грошей нема всіх з видавки. То в другий день пішла баба дві милі до жида, щоби додав решту, бо несправедливо вчора видав, але жид який був вчора такий самий і днесь.

Розділе 27 Септембра

А. Пиж.

3 Port Haney, В. С.

Недавно дістав я лист із Тексасу від одного мого знакомого, котрий то лист переписую дословно, з вишмов его імя:

Дорогий Приятелю!

Доношу Тобі відомість о своїм здоровлю і поведженю. Я есмь здоров, котрого здоровля і Тобі жачу і Твоїй фамілії, і хочу ся довідати о Твоїм здоровлю і поведженю, як Вам ся поводит, чисте здорові чи ні? Чи весело вам там жити, і чим ся там займаєте? Чи яку роботу маєте, чи на фармах? І прошу я Вас не гнівайте ся що я за Вас так забув. Отже я не з гаразду забув, а біда мене притисла, Дорогий Василю і брате во Христі! подаю Тобі відомість що я вже не в Манітобі, але в Тексас у місті Galveston над морем. Але тут брате Василю жите наше дуже сумне, тут так горячо, що наш чоло-

вік негоден робити на сонці, а як поробит на сонці, то го обсипле болячками і буде слабій. Я роблю на щіфі в холоді але лиш 3 дни на тиждень то заледви зароблю на їду. Мені тут дуже сумно жити, нема ским ся вїйти і дещо пожиточного прочитати. Тож прошу Вас Василю відпишіть мені як там у Брітіш Колумбії, може би я там де ся помістив коло Вас. Поздоровляю Вас сердечно до милого зобаченя. Н. Н.

Подаю сей лист до відомости вадля того, що деякі одиниці жиючи в Манітобі незадоволені нею з причини острих морозів в зимі, а літотом комарі. Хотіли би найти лучшій край, та незнають где шукати лучшого краю, а їдуть до Тексасу, де наш чоловік негоден жити. Тексас для нашого чоловіка се пекло на сім світі. В Тексасі треба ся родити, щоби мож в нім жити. Я з'їхав північну Каліфорнію, хоть Каліфорнія досить перехвалений край, а однак мені ся не сподобала з причини — що в літ дощу нема. На горах все висхне а долинами, де добрі землі там коштують аker від \$300. до \$500, і по більшій части тії добрі землі належат до міліонерів! Жию в Брітіш Колумбії два роки, тож можу дещо написати о ній. Не тому, щоби я когось заохочував до Брітіш Колумбії лише тому, щоби знати. Бо землі, яку ми липили в Галичині, не найдем нігде в Америці, хіба в Альберті і Саскачевані в Канаді. Через злодійську польську шляхту ми нині боїмо ся вернути ся до Галичини, хоть де котрий мав би вже в чим. А блукаем по світі як ті лебеді. Землі в Брітіш Колумбії в околиці Peandenville е до 40 фармів на продаж. Ціна від \$5 до \$10. Земля з лісом зеленим, або зі спаленим, буде тому з 20 років як вигоріло.

Земля тут червонява глиникова, а місцями піскова. Чорнозем хіба де на долині.

В околиці Peandenville жие двох наших вже 2 роки, взяли гомстеда з лісом. Тепер відколи потрясло Сан Франціскіом, дерево підскочило в гору в Брітіш Колумбії, так само і дошки. Там двом нашим кажут агенти від трачок, що дадуть по \$5.000 за дерево, накола будуть мати декрета. Але більше гомстедів з таких лісом тут нема.

Для того тут земля тана в Peandenville, що нема колі, за 2 роки піде туда колія і земля буде дорожжа. Пятнайцять акрів виробленої землі в Брітіш Колумбії дає жите одній родині. Морозів в літ нема. В зимі майже половина часу дощу. Але є такі красні дни, що люди роблять на фармах розгорнені. Людям котрі мають роматизм, се вогке повітре особливо в зимі шкочить.

В. Сиротко.

„SVOBODA“
 (LIBERTY)
 THE RUTHENIAN WEEKLY
 published every Thursday
 at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
 Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.
 Established 1893

Advertising rates furnished
 on application.

Entered as second-class matter July 16
 1903 at the post office at Scranton, Pa.
 under the Act of Congress of March 3,
 1879.

„Свобода“

Можуть для руского народа в
 Америці і орган „Р. Н. Союз“,
 видатиме що тижня в Четвер
 і коштує:

В Америці на 12 місяців\$2.00
 до старого краю на 12 місяців \$2.00
 В Америці на 6 місяців\$1.00

Галчине можуть замовити „Свободу“
 через Книгарню Шевченка ул. Театраль-
 на ч. 1, Львів, а російські Українці
 через Книгарню „Кітської Старани“
 Безаківська 14, Київ.

Оплатувати газету треба все-
 гда з гори.

Гроші треба посилати в режістрованій
 листі, або через експресовий або
 поштової money order (монеі ордер). Мо-
 ney order, то в карточку, котру дістанете
 у почтара або агента на експресовій
 листі, післати нам, бо без того ми не
 можемо грошей дістати.

адрес:
„SVOBODA“
 Box 353,
 SCRANTON, PA.

Ато хоче, щоби его адрес змі-
 нити мусять подати нам, крім
 нового, також свій старий адрес.

**Російські розбишани
 в Галичині.**

Серед революційного за-
 колоту в Росії втворює
 ся, як звісно, в останніх
 часах загальне розбишацтво,
 яке управляють люді, що
 не мають нічого спільного
 з ідейним революційним
 рухом. Убийства та рабун-
 ки перейшли тепер в Росії
 до повсякденної історії і
 починають ся до ще біль-
 шого заострення тамшніх
 відносин. Деякі факти вка-
 зують, що тото розбишац-
 тво переносить ся з Росії
 до Галичини. Іменно в сто-
 ронах Вадовиць, Бялої і
 Липника ватага якихсь
 розбишаків вже від довшого
 часу непокоїть люді. Кра-
 ківські часописи подають
 такі висти про їх діяльність.
 До реставрації Моленського
 в Липнику прийшло неда-
 во о 6. год. рано двоє мо-
 лодих людей і зажадали
 чаю. Позаяк хтось пізнав,
 що то розбишаки, то полі-
 циянт Андрій Дітріх з Бя-
 лої в супроводі жандарма
 хотів їх арештувати. Один
 з розбишаків вийшов тоді
 револьвер Бровнінга і стрі-
 лив з него кілька разів та
 зранив тяжко поліціянта і
 одного з гіряків, що були
 в реставрації. Жандарм не
 міг стріляти, бо в рестав-
 рації і на улиці було бо-
 гато люді, але пустив ся
 за ними в погоню. Всеж
 таки удало ся злочинцям
 втечи. Того самого дня ви-
 діли їх в сусіднім селі.
 Згадують ся, що то тоті
 самі злочинці, що перед
 кількома тижнями крутили
 ся на дворці у Вадовицях,
 а котрих пізнав якийсь
 студент і звернув на них

увагу жандарма, котрому
 однак не удало ся їх ареш-
 тувати. Обоє тяжко ране-
 них відставлено до шпи-
 тальні в Бялої, де они по-
 мерли. З Осьвітима доно-
 сять тепер, що обоє зло-
 чинців удало ся вже ви-
 слідити і арештувати. —
 Мабуть у звязи з тими
 розбишаками стоять і ті,
 що в Кракові допустили ся
 кількох незвичайно смілих
 крадіжчих з вломом. І так
 обікрали вони адміністра-
 цію днявника Narpzód,
 розбивши вертгаймівську
 касу, дальше корінний склеп
 Дуткевича і склеп Лінден-
 баума. З того, як тоті зло-
 дії добули ся до каси Дут-
 кевича, можна вносити, що
 то не початкуючи, лиш
 старі, незвичайно вправні
 злодії, обзнакомлені дуже
 добре зі своєю „штукою“. В-
 велику залізну касу, за-
 смотрену панциром, вага
 350 кіло, отворили вони
 немов маленьку деревляну
 скринку простим ножиком.
 Фронтovu залізну стіну
 дверей головної каси виру-
 бали долотом, відогнули в
 бік, яка була в цинкової
 блахи, розпалили відтак до
 білості нюти і шруби зам-
 ків, та відоймили їх тоді
 вже зовсім легко, відпилю-
 вали пилником дверці від
 т. зв. тресору і забрали з
 него цілу готівку в квоті
 кілька тисяч корон. Двері
 від каси були так розпале-
 ні, що помічник Дуткевича,
 коли зрана увійшов до
 склепу, застав двері ще
 горячі. — Иншої ночі, з
 п'ятниці на суботу, закрали
 ся до згаданого склепу
 Лінденбаума. Тут зачинали
 вже добирати ся до залі-
 ної каси, коли сторож за-
 чув стукіт і увійшов із
 свівкою до склепу. Тоді
 оден з розбишаків кинув
 ся на него, згасив свівку
 і вдарив его по голові, а
 всі інші повтікали. Як до-
 носять з Кракова, в поне-
 ділок вечером арештовано
 тих вломників, що розбили
 касу в склепі Дуткевича.
 Оба вони з Росії. Оден на-
 зиває ся Генрих Смульський,
 літ 24, токарь заліза з Ви-
 сокої під Кельцями а дру-
 гий якийсь Сумінський, літ
 24, кухар з Варшави. При
 Смульським знайдено 700
 корон, банкнот на 100 руб-
 лів і французскі сталеві но-
 жиці до розтинання заліза.
 На собі мав ціле нове оді-
 не. Прихоплено їх в танку
 коло дворця залізниць,
 де задержали ся, ідучи
 до варшавського поїзду.
 В їх мешканку на Пульско
 звезиначкам зроблено реві-
 зию і тут знайдено знаме-
 ниті, збрарди до вломів, ми-
 ла, чай, чоколяду і цукор-
 ки з крадіж в склепі Дут-
 кевича. Смульський підчас
 санітарної ревізії в полі-
 ційнім уряді отворив смі-
 ло вікно на улицю, пере-
 тиснув ся через крати і
 скочив на долину з І. по-
 верхи та втік з голою го-
 ловою і без гроша в сторо-
 ну Висли. Его зловили по
 двоє годинах. В тім корот-
 ким часі роздобув він вже
 5 корон готівки і капелюх.
 Сумінський подав, що касу
 розбив Смульський. — Того
 самого дня вечером — як

довосять з Кракова — не-
 звисний чоловік на ул. Кра-
 ківській на Казімежу вирвав
 Хаї Тілдеровій шкіряну
 торбанку з квотою звяз
 1200 К і мимо погоні втік.
 Пошкодована подає, що
 крадіжі допустив ся якийсь
 молодий чоловік. Висть та
 порушила цілий Казімеж
 (краківске передмісте над
 Вислою, де мешкають пе-
 реважно Жиди). На краків-
 ській улиці зібрано ся око-
 ло тисяч Жидів, викраку-
 ючи, що рабунку допустив
 ся „крулевяк“.

Хлопський рух в Росії.

В Росії хлопський рух а-
 грарний зростає чим раз
 більше. З усіх сторін ро-
 сійської імперії доходить що-
 денно висти про розрухи на
 селах.

Так доносять з Москви,
 що в Московській губернії
 щоденно відбувають ся вели-
 кі хлопські мітанги (віча).
 22 го серпня зібрано ся
 більше, як два тисячі хло-
 пів, котрі радили над спра-
 вою хлопів і над загальним
 положенем, яке вітворило
 ся в Росії череа розв'язане
 Думи. На се віче прийшло
 кількох приклонників царя,
 чорносотенців, і вони по-
 ставили внесенє, щоби пра-
 вительство переслідувало
 судами бувших послів до
 Думи. Се внесенє виклика-
 ло такий гнів і обуренє по-
 серед зібраних селян, що
 відважні чорносотенці у-
 тїкли чим скорше.

Того самого дня довезла
 телеграма із Казаня, що
 хлопи з доохрестних гро-
 мад збурили дім началь-
 ства і що забрали его кан-
 целярію. Урядник утік в
 лодці і в сей спосіб урату-
 вав свое житє. В губернії
 Вільна, в селі Поставці
 хлопи скоїли лука графа
 Ф. і побили патиками сто-
 рожу, що прибїгла, щоби
 відібрати назад хлопам сї-
 но. В сю хвилину надїхав
 ісправник з цілою ватагою
 уоружених люді. Хлопи
 не віддали сїна, але ісправ-
 ник увязнив чотирох хло-
 пів. На другий день при-
 шли на ярмарок тисячі хло-
 пів і тії так грізно поста-
 вили ся, що ісправник му-
 сїв сах чотирох вязнів ви-
 пустити на волю.

В селі Уффа, в саратів-
 ській губернії впадають хло-
 пи-погорільці безнастанно
 до правительственних лісів
 і вивозять дрова з ліса; від-
 сих нападів не можна їх
 відстрашити ані арештова-
 нем, ані грошевіми кара-
 ми.

В мінській губернії спа-
 дали зовсім хлопи добра-
 княжня Святополк-Мір-
 ської. Причина була така:
 Рільні робітники в дворі
 сеї княгині застрайкували.
 Вони поставили жаданє,
 щоби она підвищила їм
 денну заплату в дворі з
 трийцять на пятьдесят ко-
 пійок. Син сеї княгині, 18
 літній молодець, напав на
 чолі уоружених сторожів
 на громаду, бив хлопів на-
 гайками і приказав, щоби
 сторожа те саме робили.
 Дві жінки страшно побиті,
 винесли без памяти а до-

роги. В ту саму ніч підпа-
 лено двір і він спопелів.

В рязанській губернії зру-
 бали хлопи пару десятин
 ліса, знищили будку сто-
 рожа і побили тяжко лі-
 сних.

Виборска відозва послів
 до Думи дала почин до се-
 го, що хлопський рух дуже
 шідвіє ся.

В саратівській губернії в
 Сердобську жаліють майже
 усі дідичі, що хлопи по-
 стійно витинають ліса; від
 часу розв'язаня Думи ни-
 щене лісів через хлопів
 страшно збільшило ся.

Хлопи з Гомельского по-
 віта в могилівській губернії
 страшно сильно супротиви-
 ляли ся відїздови резерві-
 стів до війскової служби.

В Богородицьким повіті
 ходили сільські поліцаї по
 селах і голосили після вис-
 того наказу, зі сторони у-
 ряду, чому розв'язано Ду-
 му. Однак хлопи не хотїли
 слухати сеї брехні царских
 посіпаків.

Козаки, що були вислані
 до усмирення розрухів в
 Козлівським повіті в саратів-
 ській губернії, не могли най-
 ти квартири. Хлопи не хо-
 тіли їм дати поміщення і не
 хотїли їм продати папіє-
 для коний. Така сама по-
 станова запала посеред хло-
 пів в Волянї, де на вічу
 було пару тисяч хлопів. В
 новгородській губернії ви-
 брали хлопи „раду хлоп-
 ских депутатів“, котра ма-
 ла вести справу хлопску і
 котрій мали бути послужні
 хлопи з доохрестних гро-
 мад.

В губернії Вятка прий-
 шло до кровавої борби по-
 між сільськими поліцаями,
 а поміж хлопам, що ви-
 ступили в обороні своего
 посла до Думи. Поліція хо-
 тіла з посеред зборів ареш-
 товати бувшого посла Куз-
 нецова. Хлопи заявили, що
 будуть его боронити усіма
 силами. Прийшло до бійки,
 в якій двоє хлопів убито,
 а двоє поранено. Вкінці
 поліція мусяла утікати, а
 величаве віче відбуло ся
 при участі кількох тисяч
 люді. Приавительство ро-
 сійске вислає постійно для
 усмирення розрухів карні
 експедиції, нищать й руй-
 нує села, заряджує масові
 морди і арештованя, а пе-
 ред Європою голосить, що
 дає хлопам реформу і по-
 лекші. Одан офіцер, що
 стояв на чолі такої ексеку-
 ції сказав: „Я сїю поміж
 хлопів пострах, а їх зги-
 наю до землі і успокоюю“. Хлопи розуміють дуже до-
 бре, що се значить: Роз-
 стріляє, бите нагайками і
 лайка словами.

У Володимирській і Ко-
 стромській губернії хлопи
 подїлили по довшій нараді
 поміж себе ґрунти дідича і
 сейчас забрали ся заорю-
 вати розібрані поміж себе
 надїли.

В саратівській губернії в
 селі Саламатині, хлопи рі-
 шили не брати дальше
 панських ґрунтів в посе-
 сію, але подїлили їх поміж
 себе, назначачучи по одній
 десятині на голову. Щоби
 побільшити собі розділ, по-
 забирали для себе також

землю, що належить до ца-
 ря. Заохочені тим примі-
 ром хлопи доохрестных гро-
 мад, подїлили поміж себе
 землю Семьякина; в селі
 Миколаївка хлопи забрали
 для себе ґрунти Камінно-
 бродского монастыря, а хло-
 пи села Костарева сконфі-
 скували скарбовий фільва-
 рок. На розділених ґрун-
 тах хлопи забрали ся до
 осенного ораня, але козаки
 зачали нагайками розганя-
 ти хлопів, багато з них по-
 убивали і покалічили.

З Екатеринбургского дохо-
 дять до нас висти, що хло-
 пи зібрани ся в громаді
 Чермаки на віче, щоби на-
 радити ся над подїлом ґрун-
 тів. В часі віча прийшло
 до бійки з двірською сторо-
 жою; зі сторони хлопів бу-
 ло 8 убитих, зі сторони
 сторожи одан.

В вороньській губернії в
 бобрівським повіті арешту-
 вало військо за уділ в роз-
 рухах 360 хлопів.

В московській губернії
 знищили хлопи добра кня-
 жни Уваров, в полтавській
 спалили майно князя Ко-
 чубея і п. Чапліцкої. Хлоп-
 ский рух ширить що раз
 більше. Найбільше бунту-
 ють ся хлопи против панів
 на Україні, на Кавказі і
 над рікою Волгою. Власти-
 телі і дідичі організують
 у себе оборону; так напри-
 мір граф Тимшевич в ві-
 леньській губернії дістав до-
 звіль на удержанє охоронної
 сторожи, наслідком сего з
 головного складу артилерії
 вислали графови 40 коза-
 чих карабінів, 1000 ладун-
 ків і 15 револьверів. Новий
 спосіб війни дворів з
 хлопами, є овочева війна.
 Кореспондент вімецької га-
 зети „Frankfurter Zeitung“
 доносить, що сего року в
 Росії дуже овочеві дерева
 зародили. Отже ж голодні
 хлопи нападають гурмами
 на панські сади, нищать і
 рубають деревину. Цілі
 громади вибирають ся, щоби
 пльондрувати овочеві сади,
 а коли напад не удасть ся,
 пускають в димом будин-
 ки, мордують посесорів і
 пирять знищенє!

Звичайно усі ті хлопські
 подвиги кінчать ся в Росії
 кроваво. На місце розрухів
 приходять військо, звичайно
 козаки і в страшний спо-
 сіб знущають ся над хло-
 пами. Там де рух хлопський
 проявляє ся, як страйк,
 там буває найсупокійній-
 ше. Страйкуючі хлопи жа-
 дають підвищення платні,
 часами старають ся зму-
 сити дідича до залишеня го-
 сподарки і до вїзду з ма-
 етку. Такі страйки були в
 центральных губерніях ро-
 сійских; найбільші були в
 тамбовській губернії, в пові-
 ті козлівським, де парубки
 одержували давнійше 60
 рублів річної платні, тепер
 дістають по 180 рублів.

В Королівстві польським
 було сего року дуже бога-
 то рільних страйків. В Со-
 хачевським повіті скоїла ся
 така подія, як се доносить
 „Kurjer warszawski“: В
 Бжозові, маестности п. Ці-
 хомского, застрайкувала
 двірська служба і держить
 під арештом дідича, не зі-

зв'язуючи ему вігде вийти
 з палати. П. Ціхомський
 сам з дітьми ходить коло
 коров і коний; корови з
 надміру молока дістають
 горячку і здахають. Також
 кухмаєстер страйкує, та,
 що дідич їсть лиш се, що
 сам собі зварить.

Те саме діє ся в Рибні у
 дідича Качоровского. В Мо-
 лодшанї сировадив собі ді-
 дич страйкбрехерів. Тоді
 збїгла ся служба з вилами
 і косми і порізюювала
 тух заволоків. Те саме бу-
 ло і на других фільварках.
 Дідичі вкінці мусяли під-
 виспати платню.

Так в цілій великій ім-
 перії російській одно заво-
 рушенє. По містах страйки,
 бомби, бунти полків, по
 селах розрухи і заворуше-
 ня.

А тупий цар хоче се мо-
 ре невдоволеня здусити і
 в потоках крови загасити.
 Однак не тяжко предвидіти,
 що ся величезна фля его
 самого затопить і пірве ві
 собою в темну країну ві-
 ного забуть.

**В місяцю Септембрі с. р.
 приступило до Р. Н. Со-
 юза 169 нових членів.**

- В. 6. Михайлів Роман Юра
- В. 7. Петрунцо Роман
 Баволяк Василь
 Руфун Іван, дитина
 Сахар Михайло
- В. 8. Васік Антошко
 Балаш Лука
 Петрик Розалія
- В. 19. Терноп Семен
 Боцькович Онуфер
- В. 24. Сімко Іван
- В. 25. Лепак Василь
- В. 27. Долинський Стефан, дитина
 Маркович Михайло
- В. 28. Підгурний Михайло
 Ясїнь Панько
 Цушако Семен
 Брянка Федор
- В. 29. Гроцько Федор
 Шура Іван
- В. 31. Бобалик Юрїо
- В. 34. Млинарський Онуфрій
 Хомяк Павло
- В. 37. Пастернак Іван
 Пастернак Петро
- В. 38. Цап Микола
 Сихорський Сяймо
- В. 40. Чван Андрій
 Чван Стефан
- В. 41. Копач Сидор
- В. 42. Тирпак Стефан
 Сливин Адам, дитина
- В. 44. Томчичин Сва
- В. 45. Росолович Микола
 Липка Петро
- В. 46. Анна Лавор, дитина
- В. 48. Скальський Петро
 Степанк Милько
 Байдочив Тимко
 Жилка Петро
 Гриник Михайло
 Левко Микола
 Байка Еміль
- В. 53. Паславський Антїн
 Малар Іван, дитина
 Малар Олена
- В. 56. Варолях Онуфрій
- В. 57. Маціювський Михайло
 Стах Тимко
 Ванько Іван
- В. 59. Качїн Стефан
 Яльч Осип
 Торган Іван
 Богоста Василь
 Фірналъ Федор
- В. 61. Цингель Андрій
- В. 62. Куземчак Антїн
 Горощак Марія, дитина
- В. 67. Родванський Осип
 Цимбала Осип
 Креницький Петро

Справозданє касове

„Рус. Нар. Союзу“ за місяць Август, 1906 р.

Число Відділу

РОЗМЕТ:

1 Shamokin, Pa., Бр. сьв. Андрея	211.89
2 Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Дмитрія	36.97
3 Olyphant, Pa., Бр. сьв. Івана Хрестителя	178.15
4 Jersey City, N. J., М. Р. Н. С.	84.59
5 Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Петра і Павла	50.40
6 Brownsville, Pa., Бр. сьв. Петра і Павла	97.93
7 McAdoo, Pa., Бр. Пресьв. Богородиці	105.93
8 Elmira, N. Y., Бр. сьв. Арх. Михаїла	23.17
9 St. Clair, Pa., Бр. Пресьв. Богородиці	27.72
10 Ansonia, Conn., Бр. сьв. Петра і Павла	60.76
11 Waterbury, Conn., М. Р. Н. С.	15.61
12 Yonkers, N. Y., М. Р. Н. С.	44.87
13 Troy, N. Y., Бр. сьв. О. Николая	32.90
14 St. Louis, Mo., Бр. сьв. Арх. Михаїла	51.38
15 Buffalo, N. Y., Бр. сьв. Івана Хрестителя	40.32
16 Lansford, Pa., Бр. Пресьв. Богородиці	151.83
17 West Pawlet, Vt., Бр. Пресьв. Богородиці	8.30
18 Seymour, Conn., Бр. сьв. Івана Хрестителя	19.11
19 Priceburg, Pa., Бр. сьв. Василя	50.54
20 Jessup, Pa., Бр. сьв. Петра і Павла	51.66
21 Mayfield, Pa., Бр. сьв. Кирила і Методія	16.42
22 Manown, Pa., Бр. сьв. О. Николая	16.80
23 Homestead, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	42.00
24 Shamokin, Pa., Бр. сьв. Йосифа	19.81
25 Trauger, Pa., Бр. сьв. Івана Хрестителя	49.07
26 Belle Vernon, Pa., Бр. Пресьв. Богородиці	32.76
27 Glen Lyon, Pa., Бр. сьв. Петра і Павла	33.18
28 Mahanoy Plane, Pa., Бр. сьв. прор. Іллі	73.57
29 Rhone, Pa., Бр. сьв. Спаса	13.93
30 Breslau, Pa., Бр. сьв. Андрея	49.56
31 Eleanor, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	36.96
32 Trauger, Pa., Бр. сьв. Петра і Павла	—
33 Northampton, Pa., Бр. Пресьв. Богородиці	180.25
34 Old Forge, Pa., М. Р. Н. С.	3.36
35 Whitney, Pa., Бр. Трех Сьвятителів	33.74
36 Scottdale, Pa., Бр. сьв. Івана Хрестителя	45.36
37 Chisholm, Minn., Бр. сьв. О. Николая	26.04
38 Auburn, N. Y., Бр. сьв. О. Николая	52.22
39 Syracuse, N. Y., Бр. сьв. Петра і Павла	35.56
40 Scranton, Pa., Бр. сьв. прор. Іллі	99.47
41 Westmoreland City, Pa., Бр. сьв. Арх. Мих.	35.42
42 Passaic, N. J., Бр. сьв. О. Николая	52.85
43 Simpson, Pa., Бр. сьв. Василя	21.00
44 Mt. Carmel, Pa., Сестрицтво Пресьв. Богор.	5.04
45 Philadelphia, Pa., Товариство „Любов“	29.33
46 Plymouth, Pa., Бр. сьв. Петра і Павла	116.76
47 Ambridge, Pa., Бр. сьв. Петра і Павла	33.60
48 McKeesport, Pa., Бр. сьв. Івана Хрестителя	108.85
49 Powhatan, W. Va., Бр. Пресьв. Богородиці	13.44
51 Yatesboro, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	18.97
52 Holyoke, Mass., Бр. сьв. Івана Хрестителя	26.18
53 Pittsburg, Pa., Бр. сьв. О. Николая	223.93
54 Terryville, Conn., Бр. сьв. Арх. Михаїла	13.93
55 Carnegie, Pa., Бр. сьв. Петра і Павла	102.97
56 Allegheny, Pa., Бр. Пресьв. Богородиці	69.72
57 Cohoes, N. Y., Бр. сьв. Петра і Павла	10.92
58 Ramey, Pa., Бр. сьв. Володимира	63.84
59 Everson, Pa., Бр. сьв. Івана Хрестителя	11.76
60 Baltimore, Md., Бр. сьв. Анни	—
61 Dunlo, Pa., Бр. сьв. Петра і Павла	48.72
62 Monessen, Pa., Бр. сьв. Івана Хрестителя	56.77
63 Ford City, Pa., Бр. сьв. О. Николая	61.32
64 Gradatim, Pa.,	6.72
65 Elizabeth, N. J., Бр. сьв. Володимира	—
66 New York, N. Y., Бр. сьв. Андрея	21.21
67 Butler, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	72.73
68 Ansonia, Conn., М. Р. Н. С.	21.49
69 New York, N. Y., Товариство „Зоря“	21.14
70 Jersey City, N. J., Клуб Поступовий	20.51
71 Franklin Furnace, N. J., М. Р. Н. С.	11.76
72 Alden Sta., Pa., Бр. сьв. Володимира	25.20
73 Providence, R. I., Бр. Князя Данила	8.56
74 Granville, N. Y., Бр. сьв. Юрія	18.48
75 Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Володимира	20.65
76 Newark, N. J., Бр. сьв. Івана Хрестителя	17.43
77 Yorkville, O., Бр. сьв. Стефана	15.12
78 Minersville, Pa., Бр. сьв. О. Николая	93.24
79 Meyersdale, Pa., Бр. сьв. Юрія	—
80 Pleasant Valley, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	21.84
81 Baltimore, Md., Бр. сьв. Петра і Павла	26.88
82 New Alexandria, Pa., Бр. сьв. Петра і Павла	58.80
83 Carnegie, Pa., Сестрицтво сьв. Любви	11.97
84 Canonsburg, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	36.96
85 Hazleton, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	80.29
86 Olyphant, Pa., Бр. Пресьв. Богородиці	21.00
87 Lancaster, N. Y., Бр. сьв. Василя	13.44
88 Cross Fork, Pa., Бр. сьв. Василя	13.86
89 Simpson, Pa., Бр. сьв. Василя	13.44
90 Centralia, Pa., Бр. сьв. Івана Хрестителя	6.37
91 McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. Дмитрія	35.07
92 Taylor, Pa., Бр. сьв. О. Николая	48.16
94 New Britain, Conn., Бр. сьв. Володимира	10.22
95 Beaver Meadows, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	27.72

96 Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Івана Хрестителя	63.49
97 Marion Heights, Pa., Бр. сьв. О. Николая	6.72
98 Shenandoah, Pa., М. Р. Н. С.	19.32
99 Wilkes Barre, Pa., Бр. сьв. О. Николая	12.60
100 McKeesport, Pa., Бр. сьв. Ольги	7.84
101 Canonsburg, Pa., Бр. Пресьв. Богородиці	5.39
102 Cleveland, O., Бр. сьв. Петра і Павла	41.16
103 Export, Pa., Бр. сьв. О. Николая	41.02
104 Perth Amboy, N. J., Бр. сьв. О. Николая	56.42
105 Wilmington, Del., Бр. сьв. Арх. Михаїла	11.41
106 Chicago, Ill., Товариство Русинів	17.78
107 Sayre, Pa., Бр. Пресьв. Богородиці	32.41
108 New York, N. Y., Бр. сьв. Володимира	28.21
109 Ellworth, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	25.20
110 Leetsdale, Pa., Бр. сьв. Петра і Павла	13.44
111 Allegheny, Pa., Бр. сьв. Івана Хрестителя	24.08
112 Allegheny, Pa., Товариство „Посгуд“	—
113 New Florence, Pa., Бр. сьв. Василя	27.72
114 Dunmore, Pa., Бр. сьв. Петра і Павла	20.16
115 New Philadelphia, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	24.36
116 Chisholm, Minn., Бр. сьв. Арх. Михаїла	18.34
117 New York, N. Y., Товариство „Січ“	9.24
118 Pittsburg, Pa., Сестрицтво Собора Пр. Бозор.	8.12
119 Latrobe, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	33.60
120 Spangler, Pa., Бр. Пресьв. Богородиці	29.40
121 Trenton, N. J., Бр. сьв. Івана Хрестителя	24.36
122 Trenton, N. J., Бр. Пресьв. Богородиці	7.56
123 Scranton, Pa., Бр. Пресьв. Богородиці	44.45
124 Ormrod, Pa., Бр. сьв. О. Николая	32.69
125 Laquin, Pa., Бр. Арх. Михаїла	10.92
126 Beaverdale, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	24.36
127 Buffalo, N. Y., Бр. сьв. О. Николая	14.28
128 Lorain, O., Бр. сьв. Андрея	15.12
129 Sykesville, Pa., Бр. сьв. О. Николая	21.00
130 Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Фльора і Лавра	—
131 Buffalo, N. Y., Тов. „Закопанська Україна“	12.60
132 McKeesport, Pa., Тов. „Запорожська Січ“	21.00
133 Newark, N. J., Бр. сьв. О. Николая	11.55
134 Ernest, Pa., Бр. сьв. О. Николая	22.68
135 Smoke Run, Pa., Бр. сьв. Георгія	12.60
136 Carnegie, Pa., Товариство „Січ“	10.92
137 West Seneca, N. Y., Бр. сьв. Георгія	9.24
138 Philadelphia, Pa., Тов. Івана Наумовича	12.25
139 Oil City, Pa., Бр. Пресьв. Богородиці	28.56

Прихід за Август	5,042.79
Властивий прихід після розмету мав бути	5,220.95
Недобір до розмету єсть	178.16
Розхід за місяць Август єсть:	
Орган Союзу за Август	642.00
Платня головних Урядників за Август	155.00
Адміністрація Союзу за Август	117.89
Разом розхід за Август єсть	914.89
Зіставлене:	
Прихід за Август з розмету	5,042.79
За діти	174.23
За другі річи, як: вступне грамоти, відзнаки, книжочко, статуги	747.63
Довга, які Братства прислали за попередні місяці	874.30
Разом прихід за Август єсть	6,838.95
Готівка з кінцем Юлія була	20,585.97
Весь прихід єсть	27,421.92
Розхід за Август єсть	914.89
Готівка з кінцем Септембра за Август	26,507.03
З того Спрітський Фонд виносить	16,081.06
Фонд резервовий	128.40
Фонд народний	64.20
Фонд бідних	64.20
Фонд розпорядимий	10,169.17
Разом	26,507.03

Новинки.

З Vancouver B. C. Canada. З різних сторін Канади і Злучених Держав одержав я много листів, а що я не можу на кожний з окрема відповідати, бо то забирає багато часу і кошту, отже подаю всім до відомости, що робота єсть у Ванкувер добра і добра платня від 2.50 до 4 долари на день як до роботи, і фарм около Ванкувер єсть досить на продаж а і до роздана даром „Гомстедів“ не мало. В справі землі прошу писати на адрес Geo. Syrotiuk Box 482, Vancouver, B. C. Canada, а він вам уділить всякої поради і вказівок, бо займає ся продажею фарм.

Страшна новина: В Bankhead Alta, забило в майнах дня 22. вересня с. р. двох майнерів італіянів, а в Canmore, Alta. Canada дня 29. вересня одного майнера словака.

Повоєнна гумористика. Росія таки щось і фінансово скористала на війні з Японом. Недавно в комісії, установленій при міністерстві торговлі і промислу, обдувано квестую продажі чотирох кружляків, які лишили ся по війні. Кружляк „Русь“ хотять продати за 275.000 рублів, „Лену“ хотять відступити охотничій флоті за 400.000 рублів. За „Терек“ і „Кубань“ дають дві фірми 750.000 рублів. Остаточного рішення в сій справі ще нема.

Ті що роблять на дворі
виставлені на зимно і вогність, уникнуть руматизму і невралгії, если будуть вживати

Д-ра Ріхтера
Нотвичного
Пейн Експелеру

коли почують перші симптоми. Сей лік роблений згідно з острым німецьким законом і має 35 літню незахитану славу.

На продаж у котрого небусть аптикара, по 25 і по 60 центів або у властителей.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

Машина до голосованя. На виставі в Медиолані показав ся новий винахід: машина до голосованя. Сі будова дуже проста і опирає ся на тім механізмі, що є в автоматах. Голосуючий дістає округлу плитку і вкидає в один з отворів. Плитка порушає два приряди: один з них вказує число упавших голосів на дотичного кандидата, а другий показує більшість голосів одного кандидата над другим. В разі потреби можна накрити таблички з вислідом голосованя аж до кінця виборів. Винахідник сеї машини поставив єї палаті Мира а кожний із входячих має голосувати, чи є за окружним миром, чи за безоружним?

Без вступного будуть приймати до Братства Сьв. Ів. Хрестителя в Олифанті, Па., на балю в Рускій Школі дня 29 го Октобра. Братство се числить тепер до 300 членів і має около 3000 долларів в касі.

КОМІТЕТ.

ЧЕМБЕРЛЕЙН НЕ
ПОСЛУХАВ.

Прийшла звістка, що недавно ще всемогучий Йосиф Чемберлейн лежить на смертельній постели; мабуть коли ся часопише дістанесь до рук читачів, его вже не буде в живих. Довго ему говорили, аби ся стеріг, аби жив заховуючи правила здоровля, аби не перематав ся. Але він не послухав, подібно як не слухає більшість людий, котрі полагають на незломність своїх сил. Переступають оден закон природи по другим і не застановляють ся, доки не постигне їх тяжка хороба або і смерть. Колиб звертали увагу на своє тіло, сейчас збачили би, коли природа протестує і застановилась би. Стали би вживати Тринера Гірке Лічиче Вино і привелиб тіло до первістного порядку. Сей лік ділає дуже добре на жолудок і кашки а у всіх хоробах тих органів є неоціненый. Він витворює нову кров і робить барву лица гарною та здоровю.

Продають у всіх аптиках Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Вступайте до „Союзу“!
170 „Союз“
платить 1000 долларів посмертного за мужа а 400 долларів за жену.

СПРАВИ „СОЮЗА“

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макал,
Box, 404, McKeesport, Pa.
Словний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906—1908.
Председатель:
Константин Кирич,
140 Essex St., Jersey City, N.J.
Місто-председатель:
Іван Парпляк, Terryville, Conn.
Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Геодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпах, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Бега, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayte, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левинский, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Olyphant, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

В місяці Септебрі перестали бути членами Союзу слідуєчі особи:

- Від. 2. Хомяк Юстін, Малеш Михайло, Вербич Гриць.
- В. 3. Адамчак Василь, Альгреф чинський Кароль, Баран Ілько, Бенцаль Василь, Борсух Павло, Цуцура Іван, Дудра Стефан, Френчко Стефан мол., Грабана Петро, Граба Іван, Гузеляк Гнат, Гаврильчак Гриць, Грицко Петро, Гунча Федор, Янчевський Іван, Юсак Онуфрей, Коменський Микола, Бостельник Михайло, Бостура Юрко, Бовальчик Лаврент, Бриницкий Андрій, Бриницкий Кондрат мол., Маційовский Микола, Масловский Фелікс, Масловский Осип, Новак Іван, Папула Петро, Петрик Антін, Петрович Семен, Петрович Василь, Перегрим Антін, Піж Асафат, Піж Матій, Похна Іван, Приби Іван, Пронько Андрій, Пронько Осип, Скучин Іван, Скрипек Іван, Телєп Гриць, Турко Василь, Ванда Іван, Вархолян Борнель, Хилля Юлія, Хилля Юрко, Хилля Петро, Хомяк Гнат, Хомяк Іван, Живан Юрко, Живан Осип.
- В. 4. Бовальчик Еміль, Барляк Іван, Яцевич Стефан, Волчок Іван, Млинарик Андрій, Дзядик Микола, Бігуляк Василь, Мамрош Трофим, Романчик Осип, Лабуда Іван, Вислоцкий Василь, Пованда Андрій, Галушка Віктор, Жарко Марія, Гринь Михайло, Суханч Данько, Шмайда Олекса, Бискуп Юрко, Пенкальський Дмитро.
- В. 7. Пельц Лешко.
- В. 12. Петришин Сильвестер, Хома Василь, Дзямба Олекса, Бискуп Юрко, Борнін Семен, Бостецкий Микола, Цюрк Семен, Морох Федор, Ступинський Олекса, Лусік Марія, Титла Петро.
- В. 17. Білак Андрій, Білю Петро, Блишак Давид, Буша Іван, Кир Гриць, Майкович Антін, Венгальовський Іван.
- В. 19. Гула Юрко.
- В. 30. Гуляба Микола, дитина; Леньо Андрій, Кравець Павло, Корнін Михайло, Волосинович Микола.
- В. 36. Бусковський Антін, Домбровяк Михайло, Сквіржо Василь, Белій Михайло, Полянський Дмитро, Овад Михайло.
- В. 40. Ціханський Іван, форшюк Стефан, Гриців Гнат, Кость Максим.
- В. 41. Їопач Петро, Михалек Осип, Салайда Василь.
- В. 45. Мусіяла Стефан, Филипп Микола, Клубок Дора, Васильців Анія, Тивк Іван, Басараб Анна, Буцацький Теодор.
- В. 51. Печонка Михайло, Валюсь Войтіх, Пелікан Осип, Пенцарський Людвик, Яворський Андрій.
- В. 52. Гайот Юрко.
- В. 54. Панько Семен, Лапа Захар, Вітик Михайло, Вавривак Василь, Вавривак Михайло, Міндора Василь, Тиханьская Юлія.
- В. 58. Барна Михайло, Коцильчак Юрко.
- В. 59. Кавалко Тимко.
- В. 67. Лішевський Михайло, Богдан Стефан, Гбур Антін.
- В. 74. Таньчак Френк.
- В. 77. Шумевда Дмитро.
- В. 81. Різак Максим.
- В. 82. Шевчик Іван, Яцкович Іван, Пастирик Іван, Груцишин Михайло, Груцишин Осип, Палівода Осип, Сушичко Федор, Бопуловський Іван, Кіч Іван.
- В. 83. Сьвідницька Тевля.
- В. 84. Половицка Андрій.
- В. 85. Смерканич Семен, Пішко Осип, Гонкус Іван.
- В. 87. Грицко Тимко, Кідак Антін.

- В. 88. Панько Роман, Панько Андрій.
- В. 90. Русняк Осип, Пізура Осип, Волос Лука.
- В. 93. Перуцний Остаф, Мадко Андрій, Ботельєв Андрій, Фурчак Михайло, Докля Анна, Бавольяк Юрко.
- В. 99. Запоточний Стефан.
- В. 102. Гладкий Андрій.
- В. 107. Стройновос Гриць, Скала Лука, Зарічанський Антін, Карамін Іван, Басараб Федор.
- В. 108. Кавецкий Михайло, Паленица Антін.
- В. 111. Лодинський Гриць, Драбик Митро.
- В. 117. Підгірний Федор.
- В. 118. Бостура Марія, Парагус Анна, Ваверчак Марія.
- В. 124. Сорокач Іван.
- В. 128. Яблінський Михайло, Бетлей Давид.
- В. 134. Байтко Михайло, Голинка Микола.
- В. 136. Тимпів Яков, Станьчак Іван, Тутко Филип, Завінський Павло.

Т. Лабовский, рек. секретар.

Рух в відділах Р. Н. Союзу.

Позір!
„Запорозька Стч“ в Миксспорту відділі 132, подає до відомости, що митинг відбувався 12-го місяця першої суботи по п'ятнадцятим в власній галі тощо о 8-ій годї вечером, а склади п'ятнадцятиї припадає на суботу, то того самого дня. Служок, котрий не явить ся на митинг, буде строго укараний січовим параграфом, а так само кождий, хто не заплатит місячної вкладки через два по собі слідуєчі місяці, буде вичеркнений так в Товариства, як і зі Союзу.

Братство
св. Ап. Петра і Павла відділ 6 в Браваєвськ, Па., повідомляє, що митинг відбудеться 28. жовтня с. р., і при тій спосібности пригадує всім членам, щоб авраа врівняли всі залогости, бо кождий, котрий за один місяць не заплатит вкладки, вже на другий місяць вістане вичеркнений в Товариства.

Братство
св. о. Ніколя в Вилксбери, Па, доносить, що митинг відбувається в неділю по п'ятнадцятим в галі під церквою тощо о 1-ій годї по полудні.

Повідомлене.
Братство
св. Арх. Михаїла в Елмайра Гайтс, Н. Й. від. Союзу 8, буде в місяцях жовтня і листопада приймає нових членів без вступної. Проте, хто в Русинї ще по належить до жадної нашої організації, нехай користає в доброй нагодї і вписує до Братства. бо хто не є членом Братства, не може бути членом Союзу. Вкладка мала, а поміч велика, однак кождий член мусит платити місячний рюмет тощо, бо як котрий не заплатит за 1 місяць, то буде вичеркнений.

Братство
св. Петра і Павла від. Союзу 102 в Cleveland, О. повідомляє сам, що митинг будуть відбувати ся все в неділю по п'ятнадцятим о годня 2-ій по полудні в галі Sctia на конер Herschel a Literary Stg. Хто в членї не явить ся на митинг і не заплатит вкладки за один місяць, тратит право до запомоги, хто не заплатит вкладки за два місяці, буде вичеркнений так в Братства як і зі Союзу.

Братство
св. Івана Хрестителя від. Союзу 86 в Scottdale, Pa. подає до відомости, що митинг відбудеться 21-го сего місяця і просить при тій спосібности о врівнянї залогости, бо кождий член, котрий не заплатит вкладки за два місяці, буде вичеркнений в Товариства.

Братство
Успенія пресв. Богородиці від. 33 в Northampton, Pa. повідомляє, що річний митинг відбудеться в неділю 28. жовтня с. р. о 1-ій годї по полудні. Кождий член ест обовязаний прабутьи точно на той митинг і всі залогости врівняти, бо котрий не явить ся, буде караний міся статутів. Всіх нечленів просить ся о як найчисленнійше приступленє так до Братств як до Руського Народного Союзу.

Братство
Успенія пресв. Богородиці від. 33 в Northampton, Pa. повідомляє, що річний митинг відбудеться в неділю 28. жовтня с. р. о 1-ій годї по полудні. Кождий член ест обовязаний прабутьи точно на той митинг і всі залогости врівняти, бо котрий не явить ся, буде караний міся статутів. Всіх нечленів просить ся о як найчисленнійше приступленє так до Братств як до Руського Народного Союзу.

На річний митинг Товариства „Зоря“ від. 69. Союзу в Нью Йорку відбутим дня 1 Октобра с. н. вибрано слідуєчі новий комітет: Андрей Корняк, председатель, Волод. Тирула, вступник, Матвій Мартинів касієр, Василь Зибікович вступник, Петро Драган секретар. Тростяк: Донис Голод, Іван Зушак, Матвій Мартинів, Андрей Корняк, Василь Маркович. Бібліотекар: Михайло Саварин. Оіжину хорік: Іван Зушак, Іван Лянбер. Дверник: Михайло Жигаль. Маршалок: Осип Ціх Товариство мало в послідні році 58 членів. Маестко его становить готівна \$287.64 аложена на книжочку банквою і інвентар, одити театральної і бібліотека вартости \$157.50, разом \$445.14. Товариство заплатило в послідній році запомог слабости разом на суму \$89.50. Також уквалено між нимишим підвищити бенефіт тиждєний в \$3.50 на \$5.00 і місячну вкладку в 30 ц. на 40ц.

Оголошенє.
Читальня імені Івана Котляревского в Ansonia Conn. уряджує дня 20 Октобра о 2 год. по полудні в Ansonia на Maple Str. German Hall балъ. Крім того о 8 год. вечера тожог дня відотрають аматори читальняні „Страйк“ о Струтинського. В склад програми відуть також декламаци і сьпів в вступним словом д. А. Каміньского.

Оголошенє.
Читальня імені Івана Котляревского в Ansonia Conn. уряджує дня 20 Октобра о 2 год. по полудні в Ansonia на Maple Str. German Hall балъ. Крім того о 8 год. вечера тожог дня відотрають аматори читальняні „Страйк“ о Струтинського. В склад програми відуть також декламаци і сьпів в вступним словом д. А. Каміньского.

Програму будо мож получити при касі. Вступ на балъ і предствленє 25 ц. від дїтий 10 ц.

Великий Балъ.
Великий балъ устроєне братство св. Володимира в Нью Йорку дня 10-го палюуста с. р. в Liberty Hall при 263 E. Houston Str. Початок балю о год. 7. вечера. Вступ від особи 25 центів. На сей балъ запрошаємо всіх нью-йоркнх та дохрестнх Русинів і Русинок. Відомо вам, дорогі родимці, що наше братство є одно в найбільших в Нью Йорку і околиці, тож відповідно до того по стараємо ся на сю забаву о як найліпшу музику, щоб усі гості могли доволі вигулати ся. Балєвий комітет ручитъ, що усі будуть належито обслужені в тм самім цілковитою вдволені.

Братство
св. Ів. Хрестителя в Голіок, Масс., відділ Р. Н. Союзу 52, буде мати балъ дня 27 Октобра 1906 в Hibernian Hall на рої ульцъ Фронт і Джан. Вступ 25 центів. На балъ сей запрошуємо всіх членів тутошного братства як також всіх Русинів місцевих і замісцевих.

Оголошенє.
4-тїй Великий Балъ, устроєне Руский Молодечий Клуб Поступювий в Star Vaudeville Hall, (дьявильше Music Hall) 48—50 Gregory Str., Джерси Сіті, Н. Дж. в Четвер день 25 Октобра, 1906. р. Початок о год. 6. вечера. Запрошаємо всі поближкї Товариства до як найчисленнійшої участі. За добру музику і чемку облугу ручитъ Балєвий Комітет.

Вечерок
устроєне Товариство „Любов“ в Філадельфії, Па. в суботу дня 20. жовтня с. р. в Washington Hall 523—S, 4th Str., на котрий має честь впроствити всіх Русинок та Русинів так місцевих як і замісцевих. Початок о годня 7-їй вечера. Вступ для мужини 15 цт., для жєнщини 10 цт. Музика знаменита. Хто хоче добре забавиться, най прабудує.

До всіх відділів Сестрицтва св. Ольги в Америці.
Повідомляю що в причини ревінаціи Вп. Е. Струтинської в уряду гол. секретарки, я установлю в Стефана Калакуку, Р. О. Box 4 Jessup, Pa. гол. секр. сестричним аж до слідуєчої гол. річної конвенції. Касієркою остає на дальше п. Евдокія Калакука Box 4 Джессеп, Па. Каса сестрична находится в банку First Nat'l Bank в Scranton, Pa. на імя: сестрицтва св. Ольги в Америці. Во всіх справах сест. прошу удавати ся до гол. секретара.
о. Н. Підгиренкий, гол. предс.

Відозва до всіх відділів „Сестрицтва св. Ольги в Америці.“
Сим повідомлюю всі відділі „Сестрицтва св. Ольги в Америці“, що в причини відіду до краю Головної секретарки тожог сестрицтва, Головний Уряд сестрицтва установив мене Головним секретарем тожог Сестрицтва до слідуєчої конвенції. Дякую вам за всі від-

діли, щобі сейчас попросили до мене всі залогости в минувших місяцях, як: викази, переступні листя, чеки, молі-ордери і т. д., котрі треба вписувати на імя Головної касієрки: Evdokia Kalkuka, Treasurer. Також спис новопріступивших членкин, викалюченх, або суспендованих і т. д. Також пробу попросили до мене всі декларації і вгалічний спис членкини в кождого місяця. Стефан Калакука, головний секретар сестрицтва св. Ольги в Америці.
Адресувати треба:
P. O. Box 4, Jessup, Pa.

Де є?
Хто хоче шукати своїх краєвиц че-рез нашу газету, мусит заплатити 25 центів за кожде оголошенє наперед.

Пошукою
брата Ілаша Свищука сина Осипа родом в Красноставь сьнятинського повіту в Галичині, котрий прібув мнужшої весни до Канади. Хто подасть мені его адрес, або й він сам, дістане 1 долара нагороди. Зголошуватись прошу на адресу: Andrij Swyszczuk, P. O. Box 341, Trail, B. C., Canada

Пошукою місця
в руский шторі або пекарни. Сьм біглий в роботі, бо бувм 3 роки в цукорни в Галичині. Знаю три мови а то: руску, польську і німецку.
Адреса:
Василь Отоцький,
Box 64 Manorville, N. Y.

Всячина

КАРА ГОСПОДНЯ.

Буквинська сільська „полїтка“.
— Добрий день кумо а що робити? здорові дужі?
— Таже дивюся кумо на мої вогиrotchки, Пожовкли!... як на голод през би си казало: та й дож не хочи „йти“!
— Та Бог святїй знає, що то таке, відай загнївався небеснїй татко на нас.
— Та де не буде Бог си гнївати коли то, ади видити кумо вже послідні часи настают — як то наш панотїц кажут — бо, ади, Пантїлей Івонїшин вбїв свого старого; в Мамаївцех зарубав парубок дївку: на Ревнї обікрали церкву, а ще до того і грїхів доста по селі!...
— Яких грїхів, кумо?
— Тажи, ади, тот Ясьо Луці Процишинов сидит в тов Домков Матїшинов „на віру“.
— О я кумко; видити, і я це чула, в неділю буде тиждєнь дес розповідав двірник мому чоловікови в Ица.

Василь Джурновський.

ХАТИ, БЕЗПЕЧНІ ВІД ОГНЮ.

П. І. Лебішак, галицький земляр, а тепер учитель гончарства в художественній школі в Камянци подільській, — подає три способи, як собі кождий селянин може легко і дешево покрити хату, щоб була безпечна від огню: 1. Як у безпечити від огню старі готові стріхи? До скрині, зробленої в дощок, якої уживають мулярі до приправи вапна, всипати цебер негашеного вапна і полити водою. Коли воно кінчить випіти, доливає ся як р н и ч н о і води і жарав силє ся перерешетованого попелу та розбовтує ся его добре в теплим еше вапном. Окромє розрабляє ся 1½—2 цебри пісковатої глини — не орної глини — не орної землі, а такої, як уживає ся до мазаня хат або до робленя цегол. Коли нема пісковатої, то брати глину товету і пів на пів перемишати в дрібоньким піском або намулом. Таку глину треба розмішати в жерельною водою на рідко, виби-

раючи при тім більшї камінці і сьміте. Сю рідку мішану ну впливає ся до тамтої до вапна з пошелом) і всо разом д оре вмішше ся, досипуючи 4—5 цебрів полови або січки в підлої соломи. Те все треба добре вимісити ногами і лишити через ніч. Зрана в погідний день маже ся тою мішаниною з гори до долу стріху чи дах. Коли висохне, то зробить ся тверда шаркалуца, котрої анї дощ анї мороз не нищать, анї огонь не імає ся. II. спосіб, коли робить ся нову стріху. Свіпки чи то кички кладе ся до мішанини, приладженої указаним повисше способом — лише без полови — утолочує ся ногами і лишає ся на одну добу, щоба тая рідка мішанина війшла в стебла і обляпила їх. Опісля в погоду пошпиває ся стріху, як звичайно, добре приплескуючи свіпки, щоба стебла позліплювали ся. Як хто хоче, то може готову стріху ще зверху помазати тою мішанною, вже таки в половику. III. спосіб. Робить ся солом'яні мати чи то плетінки, грубі на цаль, а великі на 10 цалів в квадрат. Плете ся ті мати луговим прутем. Опісля дає ся їх до указаної вже мішанини — лише без полови — утолочує ся їх добре і лишає ся на одну добу. По вибраню їх в тої мішанини мають троха обісхнути, щоба в них не капало, а потому кладе ся їх у високі стоси по 40—50 штук, посипуючи кожду троха пошелом або піском, щоба не зліплювали ся. В тих стосах вони спрасують ся. Тоді в погідний день побиває ся ними дах цівками або дротом, від дольшого краю в гору, так щоба кождий виспий ряд закривав край низшого; на грєбїнь і роги перегинає ся ті плетінки. Коли дах уже покритий, помазує ся его і заліплює ся шпари мішаниною в половику. Так можна покривати і стирги, стодоли, а навїть стїни хат із середини, бо держать плетїнок можна також робити дах і в ки так, як цеглу, лише тонкі, в покрайної підлої соломи. Дах і в ки, без печну від огню, робить ся так: До мішанини в одного цебра сьвіжо гашеного вапна, одного цебра попелу, зліяною горячою водою, і півтора до двох цебрів пісковатої, окромє розробленої глини (як указано повисше) дати дрібної підлішної соломи, скілько влізе при добрім утолочуваню. Все разом має постояти найменше через ніч. До деревляної скриночки, зробленої як на цеглу, з дном та 10 цалів в квадрат, а на цаль високої, набиває ся тої мішанини і зривує ся (штрикує ся) рівно дощїлкою. Так вироблену дахівку викладає ся в форми на рівне чисте місце, посипане троха піском або пошелом. Коли троха підсохне, складає ся в більшї стоси, припорошуючи піском або

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одинока русько народна організація в Америці.
Принймає членів від 1 року до 40 літ житя.
Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
Посмертне за мужа \$1000.00,
Посмертне за жінку \$400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00.
В разї утрати: а) обох очей ніг або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока \$200.00.
Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.
Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Ванне для П. П. Секретарів Р. Н. Союзу.

Повідомляю рав на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союзу посилає ся так: на money order-ах або чеках виписуює ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.
С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Посмертні вїсти.

†
ІВАН ШТОФИРА, 3 літний син Михайла і Марії Штофїра, член Р. Н. Союзу від. 33 Northampton, Pa. помер 29-го Септебра, с. р.

Вічна пам'ят.

попелом, щоби не злипала. Коли постоїть так добу і спрасує ся, можна покрити нею дах в погідний день так, як покриває ся звичайною дахівкою. Старі дахи можна указаною мішаниною (лише без додатку соломи і полови) помазувати шіткою мулярскою, а як підсохне, то й другий раз, щоби утворила ся шаралупа на пів сантиметра груба. Так само можна й стріху помазувати шіткою мулярскою, а як підсохне, то й другий раз, щоби утворила ся шаралупа на пів сантиметра груба. Так само можна й стріху помазувати сею мішаниною. Солома під такою шаралупою не гние, а дах безпечний від огню.

ПОКЛАДИ ЗОЛОТА В МАНДЖУРИИ.

Найбільші залежі золота находять ся в північній часті Манджурії в провінції Ге-Люн-Кян, котра граничить з ріками Амур і Аргун. На просторони кількох миль квадратних знайдено багаті залежі золота. Найбагатші поклада золота находять ся над рікою Альбасіва, що пливе коло козацького села Івашина і вливає ся до Амура. Два російські заточники, котрі утїкли з Сибіру, відкрили в році 1887 золотий пісок в замулїї сеї ріки. Вість ся розійшла ся скоро поміжи жителями Сибіру над Амуром і в короткім часі зібрала ся ватага сибірських, і китайських глядачів золота, котрі з'організували ся в одну громаду, котра числила більше як 2000 робітників і стали видобувати золото. При положаню золота показало ся, що одна тона піску має около 140 грамів золота. В однім році видобуто около 1600 кілограмів золота. Золото се перевезено в тайні до Сибіру. Коли о тім довідало ся китайське правительство, строго заборонило добувати золото і вислало також відділ війська, щоби полонити глядачів золота. Однак зістали они побиті і розігнані. Аж другий сильніший відділ китайців заволонували золотими місцями. Глядачів золота по часті поутїкали, по часті зістали вимордовані. Щоби забезпечити місця перед сибірцями, вибудовав там уряд китайський кріпость Мокю, котру пізнійше знищили війська російські. В новійших часах найдено далеко багаті залежі золота, розкинені по цілій Манджурії, і показує ся, що якраз в Манджурії находять ся найбагатші на світі поклада золота.

ЖІНКУ НАЙМИВ СОБИ ЗА КУХАРКУ.

В Америці вже не одно видумали й випрактикували чого в інших частях світа не знали, або в чім не могли дати ради. Якийсь пан Путнер в Денвіль в державі Вірджинія придумав новий спосіб залагоджуваня подружних спорів,

котрі кінчать ся розводом. Він вже досить давно тому розвів ся був зі своєю жінкою, головно задля її незгідливої вдачі. Небавком однак почав дуже відчувати брак тих улюблених страв, котрі давна его жінка уміла так знаменито варити. Але від чого американська голова: не надумуючись довго, він наймив свою давню жінку за кухарку. Она також на то радо згодилася і повістала на тим новім становищі навіть тоді, коли Путнер недавно тому оженив ся з учителькою, котра була молода, хороша і літературно та музикально образована, але на вареню зовсім не розуміла ся. Пані Путнер ч. 1. спекла весільну штруцлю і владила весільний обід, котрий знайшов загальне признание а давній її чоловік хвалив ся гордо перед гостями, що у него домашнє господарство уладжене найліпше на цілу Америку. — Але треба хіба також бути Американкою, щоби у свого давнього чоловіка ставати за кухарку!

ОЩАДНИЙ МІЛІОНЕР.

Недавно помер в Новім Йорку мільонер Сеге, оден з найбагатших людей в світі. Повісталий маєток его виносить коло 200 мільонів долларів, близько мільярд кор. За найвишшу засаду економічну уважав Сеге — ощадність. Зاهدно говорив, що чоловік без уваги, кілько заробляє, більше чи менше, все повинен так урядити ся, щоби менше видати ніж заробок виносить, бо ощадність не тільки початок кожного майна, але також і головне умівє удержати майно. Сам жив дуже ощадно, не пив жадних напоїв, хіба стратив на якісь інтереси, тоді не міг заснути цілу ніч і на лікарство пив ложочку горівки. Дуже любив давати науку молодим людям, як мають до майна доходити, а свої вказівки уложив в приповідки, які часто повтарає. Кождий дурень — говорив він — потрафить долара заробити, але сховати его потрафить тільки мудрий чоловік. „Люди, що живуть для роскоші, ніколи не принесуть пожитку ані собі ані другим“. Клюб, то суть місце, де сходять ся тільки ліниві старці, або легкодупні молоді розтратники“. Раджу молодим людям, щоби замість трактити за молоду свое майно на розкоші, добре його ульокували, а по якісь часі і вартість життя і розуміне приємностей життя подвоють ся і потроють ся“.

ЗЕМЛЕТРЯСЕНЯ.

У Вальпарайзо повтворює ся землетрясеня знову, але дають ся лиш слабо відчувати. Оноді рано дало ся почувти землетрясеня в Кобленці і охресности на яких 40 кілометрів далеко; перший удар тревав чотири секунди. В місцевости Бал Зальдї землетрясеня було так сильне, що перевертали

ся всякі предмети. Рівночасно дали ся почувти землетрясеня над Ренем, над Мозелею і над Мянкою. Геологи кажуть, що то не вулканічні землетрясеня лиш т. зв. перемістні або дислокаційні. — Після депеші з Кольонії дало ся в Кобленці, Емсі і Найвід почувти того дня друге землетрясеня, котре було так сильне, що аж пробудили ся люди, котрі ще спали. — З Боди в Норвегії доносять, що там о півночі з дня 29. на 30. серпня було так сильне землетрясеня, що аж домами сильно потрясло. Землетрясеня ішло з полудня на північ.

ХТО ВИНЕН?

Незвичайно оригінальна пригода, котра викликала не мало сміху, приключилася недавно одній молодій пані у Відні на улиці Альвер. Як звісно, увійшли тепер знову дуже в моду дамські черевички з високими обцасами. Коли та пані переходила через улицю, вузький а дуже високий обцас від її черевичка застряг межі дві гранки брукового каменя так, що она не могла поступити ся. Перепуджена сіпала ногою, але нічого не помагало. Черевичок застряг був так сильно, що она остаточно не виділа іншої ради, як лиш витягнути ногу з черевичка. Розуміє ся, що люди побачили ту її немилу пригоду на улиці і одні сміяли ся, а другі поспішили на поміч. Приступив якийсь здоровенний мужчина, вхопив черевичок в обі руки і вирвав его та подав дамі, котра стояла тимчасом лиш в одній черевичці. Она чимборше убрала его, але показало ся нове лихо: черевичок був без обцаса, бо той відорвав ся і лишив ся між каменями. Дама не могла іти, аж фіякер вивіз її з тої прикрої ситуації, а віденьські газети питають при сій нагоді: Хто тут виноватий, чи париска мода на високі обцаси, чи віденьський брук.

ГРІМ.

Понад місцевість Піраварт в Далішній Австрії надтягнула дня 9. вересня с. р. по полудни велика туча. Щоби охоронити від тучі доспіваючий виноград у виноградниках, пішов 26 літній винник Леопольд Фільпашер до т. зв. тучевої будки, уставленої межі виноградниками, щоби звідтам стріляти до хмар. Та на нещасте грім вдарив якраз в будку, засягнув боком Фільпашера, а відтак з цілою силою тріснув в бочівку, в котрій находив ся запас пороху около 25 кілограмів. Настав страшний вибух, будку висадило у воздух, а Фільпашера тяжко повеченого засипало румовищем. Его видобули ще живого з попеченим лицем, руками і плечима. Через віч лишили его таки в Піраварті, а на другий день відвезли до Відня до шпиталю.

В ВАГОНІ ЧЕТВЕРТОЇ КЛАСИ.

Ще не було й першого дзвінка — пише фейлетоніст пок. „Гром. Думки“ — а вже давно розхристаний чоловік літ під 60, сидить на лавці в кутку вагону і тримає в руці горбину. Підходить з клунком молодий хлопчина (також збираючись їхати) й питає: — Дядьку, чи не можна часом коло вас сісти? — Чомуж не можна, сідайте. Далекі ідете? — До Рівного. А ви? — По машині до Фастова, а там піхотою. Ні разу ще я не їздив тою залізницею, а тепер прийшло ся. Навіть не знаю, що мені тут робити. — Нічого, дядьку, вам не прийдесть ся робити. Коли кондуктор спитає у вас квітка, то покажете, от і все. Приїздили, певне, подивити ся на Київ? — Не хотів би я моя дитино на нього дивити ся, та довело ся. Привели мене сюди пішки, два тижні тому буде, а сьогодні осе тільки випустили. А як би спитав хто, за що?.. За те, що вбили мого зятя, за те, що дочка моя остала ся вдовоцею, а двоє внуків маленьких — сиротами; за те, що 58 літ в селі мене поважали та за чесного чоловіка мали... Є пан у нас. Богато він скривдив людей і тепер не мало кривдять. Але перше наші люди мовчали. А сього року перед живими всі ми рішили не йти на роботу, поки пан не набавить плату. Він найняв людей в другого села. Наші, звичайно, почали їх відганяти від роботи. Приїхав старшина, урядник, соцький. Вийшли вони на поле та й стали бити наших людей. Найгірше бив урядник; він ударив мого зятя, а зять так одвернув йому, що той і перекинув ся. З тим вони й поїхали. Через день, вночі, приїжає в наше село чоловіка з двадцятьох стражників, урядник і справник, щоби арештувати мого зятя і ще декого з селян. Зять, почувши про се, сховав ся в моїй клуні. Сбстунувши кругом мій двір, стражники почали шукати його. Як уже нашпи його, він наробив крику. Він, бідолаха, думає, що зберуть ся люди та й не дадуть його забрати. Та мало хто почув його голос, вийшли тільки два сусіди й почали просити, щоби не брали його вночі, а хоч по дню се зробили. Та чиж послухає хтє людий? От забрали зятя і повели. По дорозі він кілька раз поривав ся вирватись і таки вирвав ся, тільки клапті сорочки лишили ся в руках у стражників. Та нагнули його аж штири кулі, й звалили відразу. Потім, як стали його оглядати, то мало не все тіло було поколоте й побите. Таке зробили йому стражники. Пропав господар, чоловік, батько...

Коли се в саму горячу пору (я тільки жати жито

почав) забирають і мене і тих двох сусід, що просили за зятя, — забирають нас і по етапу приводять у Київ. Тут зачинають нас в нечисту хату, заставляють спати на землі, дають по штирнацять грошей в день на прохарчунок... Мало не вмер я від такого життя; нікому його не живу.

От якось там розібрали, що я наче й не винуватий, а двох сусідів моїх таки засудили. Випускають мене, продержавши два тижні, та й кажуть: „іди, мужик, до дому, — ти не винен“.

Не знаю, що дієть ся тепер дома. Зостала ся в мене жінка та діти дрібненькі. А тепер дощі йдуть та йдуть, може хліб, що коло його горював та працьовав, погнив на стеблі, і праця пропала. Та нема кому що й казати... Затремтів у нього голос, закралапає слюзи з очей, як горох, і він, відвернувшись до стіни, тихо заплакав, сказавши:

— Давно я не плакав, а тепер плачу.

Тим часом машина тихо рушила...

УТЕЧА РЕВОЛЮЦІОНЕРА.

В парискім Темпрі і опісують очевидець Павль Боєр утечу російського революціонера з залізничного воза. Було се дня 26. серпня на стації Іваново. Молодий мужчина в порядній одіжї поставив в куті ждальні скринку і відійшов. Замітив се жандарм і взяв на око подорожного. Коли прибув поїзд, пан той всім до воза, немов би зовсім забув за свою скринку. Але не забув проте жандарм і спитав підозрілого подорожного, чому не забрав своєї скринки. На то подорожний здивовано глянув на жандарма і відповів, що не мав ніякого клунка. Жандарм заарештував его і при ревізії найшов пра ним ключик. По отвореню куфєрка найдено в нїм бровнінг, штилет і кілька пачок революційних брошур. На стації найшов ся становий пристав і приказав жандармови відставити революціонера до Кирсанова. Арештанта посаджено до III класи нічного поїзду, по его обох боках сіли дозорці, а на протів жандарм зі скринкою в руках. Пристав примістив ся в I класі, де присів ся до него кондуктор. В тим самім возі, котрим їзав арештований, сиділа одна жєнщина, автор сеї дописи і ще якийсь молодець, котрий підчас їзди почав співати революційні пісні, а арештований потягав за ним в співі. Жандармови се не подобало ся і заборонив арештантові співати. А коли він дальше співав, жандарм пішов пожалувати ся до пристава. В тій хвилі товариш їзди витягнув револьвер і двома стрілами убив двох дозорців. Арештований революціонер виляв тоді свій бровнінг зі скринки і оба станули проти дверей готові до стрілу. За хвилю жандарм, пристав

і кандуктор лежали мертві в калузи крови. Підчас стрілянини подорожна зі страху вискочила через вікно, а оба революціонери справившись в жандармом і приставом вискочили тою самою дорогою. В возі остало пять трупів і очевидно сего опісую.

ОВОЧЕВИЙ ОЦЕТ ДЛЯ ДОМУ

може кождий зробити, і то ось як: Прилагодьте великий горнець, як можливо камінний або хоть поливаний, накладіть в него всіляких овочів, що для вас вже неспридатні, як: відпадки при чищеню овочів, падалиці або й гниліці і посьипте по них кипячої води так, щоби вода була поверх овочів. Як нема тільки овочів, щоби горщик виповнити, то можна і потім докласти, лише не треба забувати, що і тепер треба насипати кипячої води (окропу). Наповнений вже горнець треба вкрити платиною і поставити, як е тепло на дворі, на сонце, а як студено, то коло груби або на печ. По 6—8 тижнях переробить ся вода в оцет, і то дуже добрий, моцний та пожиточний.

Помагайте собі самі

Хто не хоче, або не може довше терпіти зима, або не хоче більше працювати у фабриках, а хоче жити у краю із кращим кліматом, нехай розпитає нас про British Columbia. Тут клімат прехороший, край овочевий. Місто Vancouver сильно зростає і має перед собою світлу будучність як одинокий найлучший порт над Тихим Океаном. А землі коло міста зростають в ціні, тепер як раз купувати. Ми парцелуємо великі фарми і заселяєм нашими людьми. Нехай бишло мали хоть одну нашу кольонію над Тихим Океаном. Зарібки тут добрі, в майнах, лісах і трачках а й дівчат багато знайде службу від 20 до 30 долларів місячно. Хто бажає інформації нехай питає нас — а не пожалує. Адрес: Geo. Syrotiuk & Co., Box 482, Vancouver, B. C., 37—Canada.

Зол. годинник і ланцюшок ДАРОМ

ЗОЛОТЕ ПЕРО ТАКОЖ. Правдиве, золоте перо гарантоване поволучуване 14 к. золотом, приходить в гарній скринючці. Продають его всюде по 2 дол. Пішли нам 50 ц. і свій адрес а ми вшлємо тобі се гарне перо і 25 всяляких золотих річий по 10 ц. одна. Коли їх продаж і дістанеш 2.50 дол. задержи собі 50 центів а нам пішли 2 дол. і ми вшлємо тобі зовсім даром Американський золотий годинник, гарантований, що буде держати добре час. Можете дстати мужський або жіночий годинник і не буде тебе коштівати ні цента. Вислємо для двічат перлове перо і хрестик сли воляєть ся місце золотого пера за 50 центів, які тобі ввернуть ся, коли продаж золоті річі. **CROWN JEWELRY CO** Dept. 167, 163 E. Randolph St., Chicago.

— Хто пришло мені докладні адреси своїх знайомих перебуваючих в Америці, тому вшлємо в презенті або малу Азстрії або Америку, або красну книжку до молена. John Nemeth, 37—457 Washington Str. New York City. Коли посилаєть адреси, нашіптіть, що вичиталисьте оголошеня в „Свободі“.

Ф. Памм, Країна, ул. Зелена 3, Австрія, Галичина, висилає слави в цілім світі анані годівки кішок **"ROSKOPF"** дослідно на мінути урегульовані по 2 дол. Ті самі правдиві патентовані 4 дол., ті самі в трюма срібними накривками урядово стемпльовані 5 доларів. Ті самі правдиві патентовані 7 дол. Ланцюжки срібні урядово стемпльовані 1 дол. Міцніші 1.50 дол., дуже міцні 2 дол. При замовленні належить відповідну квоту прислати. Оплата від нарки до Америки вивозити 50 центів. На жадане посилає великий ілюстрований цінах дармо і оплатно.

Російська Охотничя Флота

Нова пасажирська пароплавна лінія з Нью Йорку до Роттердама і Лібава або назад без переїздів великими двошрубними, скорими пароплавами „Смоленск“, „Петербург“ і „Саратов“.

Дорога з Нью Йорку до Роттердама або назад, триває 9 днів; з Нью Йорку до Лібава або назад 12 днів.

Ціна шифкарт:

З Нью Йорку до Роттердама або з Роттердама до Нью Йорку перша класа 70 дол., друга класа каюта 37 дол., третя класа загальна 30 дол.

З Нью Йорку до Лібава: перша класа 87 дол., друга класа каюта 47 дол., третя класа загальна 37 дол.

З Лібава до Нью Йорку: перша класа 87 дол., друга класа каюта 44 дол., третя класа загальна 34 дол.

Кораблі відходять з Нью Йорку „Петербург“: Вівторок 13 Новаembra в полудне.

„Смоленск“: Вівторок 27 Новаembra в полудне.

Генеральні Агенти:
C. V. Richard & Co.
31—33 Broadway, New York.

Ся \$30 годинка на місяць. Найліпша спосібність купити золотом повнену годинку по номінальній ціні. Коверта є повнена цінна золотом і має гаравцію на 20 літ вибиту на собі. Осередок дуже добрий, 17 камінів. Мас патентований регулятор і не змілює на мінути. Для тих що люблять годинку, яка тримає добрий час, се як раз годинка — а відтепер не купити єй впрям 30 дол. Щоби розголосити сую годинку як найширше, в протязі слідуючих 30 днів вишлемо єй кождому за 15 дол., а котрих 6 дол. і експрес заплатити коли годинка до вас прийде, експресовому агентови, а 9 дол. заплатити місчними ратами по 1.50 дол. на місяць. Если приплете 6 дол. в замовленю, вишлемо вам годинку регістрованою поштою і ланцюжок в додатку даром. Як бачите, то після валлати 6 доларів годинка є вашою власністю. Ми віримо вам і знаємо, що решту 9 дол. сплатите нам місчними ратами. Сли хочете заплатити за годинку готівкою, продамо вам єй за 13.50 дол. Пишіть чи прислати вам жіночий чи мужеський годинник і в одну ковертою чи двома.

M. Rech & Co., Dept. 319, 161 Randolph Str., Chicago, Ill.

Виробля бракці, маллі, шапки, відомані, хоругви, униформи. Цинки і пробан вколате даром.

Можете писати до нас до руски, славоньски або польски.

R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

На продаж тано

2 доти 40x150 і 45x150 (один з них корнеровий) в Скрентон, Па. Близших поясень уділяє Редакція „Свободи“.

ОДИНОКИЙ РУССКИЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Кождий Русин маючий яку небуде потребу в Нью Йорку, чи в околиці, повинен вступити до того готелю, бо тут дістане найздоровіші і найтаніші напитки всякого рода і пораду, де найлучше купити шифкарту.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.

Old P'hone 1269—B

ЖЕЛИЗНИЦА ЛОРЕА ЛАЙН

Трени відходять зі Скрентон в будні дні від 1-ої до 6-ої рано що година, а від 6 рано до 12 в нощі що 20 минут. В Неділю відходять трен від 1-ої ран до 7 що година, а від 7 рано до 12-ої в нощі що 20 минут. Від 3.30 до 6.40 допозудна трен ходять що 10 минут. До Валесбері іде трен всего 41 минут, а експресовий, що відходить зі Скрентон (зрім Неділя) о 6.36, 8.16 і 10.36 рано а 2.16, 4.36 допозудня іде зрім 33 минут. Баллі кара ідуть до Нейгор Парку і Шербурга. Мв перевозимо також пакунки.

C. F. WYLY, Jr. traffic manager. Scranton, Pa.

David Fuhrman
222 Lackawanna Ave.
SCRANTON, PA.

Виробляє Братські відзнаки. Шапки, Пояси, Уніформи, Фани Шовкові і вовняні.

Old Phone 564—B

„СВОБОДА“ посилає гроші до всіх частій світа по тій самій ціні, що всякі чужі агенти. Гроші доходять до краю за 12 днів. Чого волоцитись по чужих, коли свої можуть вас так само обслужити. Адресуйте: SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Позолочувану Годинку за \$3.98 ніхто доси не продавав.

Ми пішлемо Вам до оглянення сую гарну 14-каратовий золотом Подвійно Золочену годинку С. О. D. за \$3.98 і оплату експресу. Гваранція на 20 літ і ланцюжок в кождою годинку. Ся годинка не чоріє як други, тримає добрий час і виглядає як 40-доларова щиро волота годинка, а делкі купці продають єй по \$10.00. Сли пішлете вперед \$3.98 дамо вам в дарунку перстень або ніж і оплатимо регістровану пещу через що не буде мучили платити експресу.

Дармо одна годинка сли купите або спродаете шість. Цяпити чи прислати вам мужеську чи жіночу годинку. 34-38 Globe Bldg Co. Dept. 7. 161 Randolph Str., Chicago, Ill.

HARRY NEEDLE
Адвокат і Нотар Публичный

Повначе гроші на праперти. Заступає в справах кримінальних і цивільних. Офіс: 611 Commonwealth Bldg., Scranton, Pa. Вечерами: Spitz Bldg., Olyphant, Pa. Розуміє по руски, польски і словацки.

ГОДИНКА ВА ЦІЛЕ ЖИТЄ \$5.95

Правдивий 14 к. Золотом повнений а не поволочуваний годинник стемпльований в середині „14 к“ аравитованій на 20 літ. Зглядає як щиро золотий годинник але є силінійший, гарно гравірований або проотий в нікелевіи Америкавським осередком, камініями, волосом і білим смаліюванним підферблятом; можете его дістати в якій небуде величній: мужеський номер 18 або 16 і жіночий, номер 6 або 0. Висляєм експресом С. О. D. і повналяемо его оладати перед выключенєм. Сли переконали ся, що се найліпший годинник ва сі гроші, валлати агентови \$5.95 і кошти експресу. Гарний ланцюжок додаєм даром, а хто пришле вперед гроші, дістане гарно золоте перо або волотий ланцюжок і хрест даром і в оладити кошти експресу. Не бій ся: ми стоїмо ва се, що говоримо. Той сам годинник в осередком Elgin о \$2.00 більше. Дни вправно що хочем.

CROWN JEWELRY CO.
apt. 166, 163 E. Randolph St., Chicago, Ill.

— Вишіть ся до „Читальні“. Лише 1.50 дол. на рік. За ті гроші буде діставати оду цїнаву книжочку кождого місяця. Адресуйте: CZYTAJNA, Box 353, Scranton, Pa.

Перша Руска Юлійна Фабрика Цигарів
Івана Париляка в Тервил. Конн.
Панове базнесмени!

Купуйте цигара у свого, у Русина, а тим навчаєте і своїх костюмерів, аби купували у вас а не у чужих!

Боли ви не купуете у свого, то не дивуйте ся, если свої будуть вас омнати. Свій до свого! 40—

JOHN PARYLAK, FINE CIGAR MANUFACTURING,
P. O. Box 388, Terryville, Conn.

Народний Банк
402 S. Washington Ave., на розі River St. Там де була Бравна антика.
SCRANTON, PA.

Гроші найліпше посилати через сей Банк, бо через 12 днів суть виплачені. Шифкарти по 30 доларів. Нотаріально-адвокатська канцелярія. Продає молитвенні книжки і світські читанки. Не забудьте: **Народний Банк, 402 S. Washington Ave., Scranton, Pa.**

MORRIS FORST & CO.
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD ST., PITTSBURG, PA.

Нас знають в цілій Америці, що ми продаєм ліпшу виску за ту саму ціну як хтонебудь други в Америці.

Платимо експрес від замовлень висше \$5.00 на захід до Нью Йорку і на захід до Чикаго. На дальші віддаленя опускаєм 10 проц. на оплату експресу або фрейту.

Враз з замовленнем посилаете готівку в регістрованім листі або поштовою переказ до Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.

Пишіть по приватний цінік. Всі мови.
MORRIS FORST & CO.
Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.

Л. Корибский
Канцелярія Адвокатска
33 Broadway, New York, N. Y.

Бюро Адвокатска провадить всякі справи судові, цивільні і карні. Вирабляє повновласти, завішаня, контракти купна і продажі, даровизни, скрити довжні, цесії. Справи спадкові і подана гіпотечні, вирабляє позички гіпотечні і сплату довгів. Посередничить при продажі майна в краю.

Бюро Нотаріальне займає ся легалізацією всіх правних документів.

Справи Війскові, як подана о увільненя від контролю і вправ, о асентунок в Америці залагоджує моя Канцелярія війскова.

Лиш 30 доларів!
За шифкарту з Роттердаму до Нью Йорку або з Нью Йорку до Роттердама.
Дорога морем триває 9 днів.
Кораблі відходять:

З Нью Йорку:
В Вівторок Новаembra 13 в полудне.
В Вівторок Новаembra 27 ..
В Вівторок Децембра 13 ..
В Вівторок Децембра 27 ..

З Роттердаму:
Октобра 26 го, Новаembra 10 го, Новаembra 24-го, Децембра 7 го.

ТІ САМІ КОРАБЛІ ідуть також просто до ЛІБАВИ в Росії, і назад.

Шифкарта з Лібава до Нью Йорку коштує \$31.50. з Нью Йорку до Лібава \$37.00.

Хто іде в Росії і хоче мати пашпорт, мусить доплатити до шифкарта 10 доларів за пашпорт.

Шифкарти і близших поясень можна дістати в редакції „СВОБОДИ“.
SVOBODA, Box 353, SCRANTON, PA.

Даремні Фарми!

Хочеш довідатись про край де уряд дав новим поселенцям найгарнійшу землю товсім даром, про край де 100.000 Русинам тепер добре поводять ся.

Великий Канадійский Цівничний Захід.

Сли так, то не занедбай післати малу суму, бо лиш \$1 як річну иредплату на одну руску часовищу в Канаді, чаеюпис яка що твоя переповнена фактами про поступ сею краю, особливо між Русинами там поселеннями.

Руско-Англійский і Англійско-Русский Тлумач. Книжка, яку кождий Русин повинен мати. Вчить ся скоро по англійски. Написана і надрукована так, щоб васпокоїти жадаю Русинів в Америці і Канаді. Много помичних і поуачючих віддлів. Ціна \$1.50.

Нанадійский Фармер
P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

Фарми на продаж!

1) Фарма около 80 акрів. 2 добрі сажі, трохи-малого овочу. 12 акрів ліса. Дім ва 1 і пів поверха, 9 комнат; стодола, добра жерельна вода. Около 6 миль від 3-ох желізниць. 2 миль від Crystal Lake, 1 і пів миль від Lake Idlewille, 2 миль від Dundaff, 1 і пів миль від Clifford. Школа коло фарми. Ціна \$2,150.00.

2) Фарма 42 акрова, сажі, добрий дім, 8 комнат; стодола і шопи. Добра вода. Миль від міста. 3 миль від Erie дна. Ціна \$1,800.00.

3) 75 акрова фарма. 2 доми. Стодола, добрий сад, трохи ліса. Керниця і потік. Дві миль від міста Москва. Ціна \$2,100.00.

4) Фарма 42 акрова, добрий дім в 9 комнатах, стодола, всілякі овочі. Добра керниця і потік. 1 миль від желізниць. 2 і пів миль від Москва. Ціна \$1,500.00.

Всі ті фарми недалеко Скрентон, Па. Близші інформації в редакції „Свобода“, 203 Linden St., Scranton, Pa.

ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

- Америка.....15 ц.
- Ангел та пустельник і т. і.....15 ц.
- Біблія Велика.....2 дол.
- Борба клас і чому робітники організують ся.....15 ц.
- Весела книжочка в обрамках.....30 ц.
- В Старім і Новім краю.....25 ц.
- Гріхи мільонерів і т. п. С. 7.....15 ц.
- Дещо в історії православної місії в Америці.....10 ц.
- Дещо про звариата.....80 ц.
- Дві левади і т. п. С. 5.....15 ц.
- Дорога любови, то Божа дорога С. 6.....15 ц.
- Емігрант.....15 ц.
- Жовнір.....10 ц.
- Журавлі.....15 ц.
- Житє Ісуса Христа.....1.50 дол.
- Житє, зарібка, організація і т. п. в Спол. Державах.....15 ц.
- Зуб ва зуб.....10 ц.
- Казки про Жидів.....15 ц.
- Історія Руси в обрамках.....10 ц.
- Камігала і праця.....15 ц.
- Книжка Рахункова.....50 ц.
- Календар.....25 ц.
- Марія.....10 ц.
- Многострадальний народ, огляд історії українського народу.....20 ц.
- Навернений Грішник.....20 ц.
- Народний рух австро-угорських Русинів.....15 ц.
- Новий Завіт.....4 дол.
- Образки і загадки.....15 ц.
- Оповіданя.....15 ц.
- Оповіданя про вадрих богів.....10 ц.
- Про відступників від рос. православія.....10 ц.
- Про кутро землі.....25 ц.
- Підземні скарби.....35 ц.
- Покуса.....10 ц.
- Псалтир.....10 ц.
- Равмова Полляма, в Руском.....1 дол.
- Руско-англійский словарець.....20 ц.
- Регінійські вірвана старинних народів.....30 ц.
- Смерть.....30 ц.
- Стародавні казки та оповіданя.....15 ц.
- Степові люди.....15 ц.
- Стражи.....15 ц.
- Гарас Шевченко.....15 ц.
- Гімико Гаврляк.....15 ц.
- Улія в Америці.....20 ц.
- Хто з чого живе.....20 ц.
- Які то є люди на землі, в 30 обрамках.....30 ц.
- Як мужик ходив до царя правди шукати.....15 ц.
- Через кордон.....15 ц.

Золоте перо Celtric 1.00 дол. Золоте перо Sanford 2.00 дол.

Атлас цілого світа, англійский, 105 мап, над 300 сторін, подає імена і людність 40.000 міст цілого світа 1 дол.

Мапа Сполучених Держав і цілого світа 4 стопи широка а 6 стіп довга (инші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.

Адрес треба всегда виписати англійскими буквами і то дуже вразно.
Адресуйте:
Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Чи чули Ви, що „Свобода“ посилає гроші до краю?

Чому ж носилає все ще гроші через чужих?

Хто піше до краю через „Свободу“ не менче 50 доларів нараз, той дістане в дарунку гарний календар.

Адрес:
SVOBODA, BOX 353, SCRANTON, PA.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Загалом кождий питає: Що буде дальше? Чи піде робота? А може буде страйк? Ніхто не може на се певно відповісти. Чи знаєте де не потрібуете боятися страйку? — На фармі. На фармі не має „боса“, ніхто вам не розказає, ані з роботи Вас не нажене.

Я вам поможу, стати незалежним. Купити собі фарму. За моім посередничтвом можете собі купити фарму в стейтах Вірджинія, Норт Каролайна і Алабама. Добра земля, воздух і вода. Родить ся пшеница, жито, овес, кукурудза, тютюн, виноград, бандурки і всяка зеленина. А все можете добре продати і ва готові гроші. — Пишіть на адрес:
JOHN JELINEK,
116 PINE ALLEY, BRADDOCK, PA.
Напишіть десять прочитали се оголошене.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАВВИЙ СПОСІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голова від него коштує сего пива, ніколи не болить, то иншого вже не боєсть здорвоє і буде пити. **ПОЖИВЕ.**

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕПШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.